

REDACȚIA

Strada Anlich Nr. 1

BONAMENTUL

în Austro-Ungaria:
an 20 cor. pe 1/2
0 cor.; pe 1/4 de au
pe 1 lună 2 cor.
de Duminică pe an
4 coroane.
în România și
în Franța pe an:
40 franci.

scrierile nu se napotază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Anlich Nr. 1

INSERȚIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
și timbru de 60 bani de
fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrierile nefrancoate nu se
primesc.

Anul IV.

Număr de Duminică

Nr. 23

Instalarea vicarului Mangra.

Oradia mare, 13 Iunie

— După liturgle. — Prânz la Dr. Aurel
— Toastele. — În Rontău. — Consistorul
plenary.

După ce P. S. Sa episcopul
Goldiș a sfârșit în ziua de Rusalii cu
serbia în biserică de aici, a venit
Dr. Aurel Lazar, tinerul și distinsul
advocat, care a dat un prânz
în onoarea înaltului oaspe.
Erau invitați la această masă
vicar V. Mangra, protosincolul
I. Pap, judele la Tablă Dr. Mari-
nescu, protopopul Păcală, referentul
consistorial Ioan Groza, N. Diamandi,
Dr. I. Buna, Russu Șirianu, N. Cristea
(Biuș), Alexe Ardelean, Andreiu
Horvat, preotul militar Ioan Pap, Dr.
Popovici, P. Gavrillette, Dr.
Suci, Trif Lugojanu, V. Sala,
din partea familiei erau prezenți
teodor Lazar cu doamna,
dr. Lazar, G. Feier cu
doamna, părinții dnei Lazar, d-șoara
Miclea, juristul Feier și
D. Kis.

Masă era bogat asternută, mâncă-
re și beuturile bune și alese ear'
dispoziția tuturor excelentă.

Cel dintâi toast l'a rostit P. S. Sa
episcopul Goldiș, exprimându-și plăcerea
de a simte aflându-se în mijlocul acestei
familii, al cărei senior a adus atâtea
servicii sfintei noastre biserici, căci octo-
genarul Teodor Lazar a servit, ca fisc
consistorial, sub cinci episcopi și șapte
vicari; el muncea și acum în această
calitate, fiind încă în deplină putere in-
tellectuală și trupească. Recunoștință îi se
cuine acestui venerat bătrân și din punct
de vedere social național: decenii de-
cenzilor el a fost așa zicând chiagul în
jurul cărui s'au grupat în Oradea-mare
elementele de luptă, bărbați devotați binelui
neamului și a patriei noastre. Nu mai
puțin îi se cuvine laudă că a dat nașterii
unui cum este avocatul Dr. A. Lazar,
la care biserică noastră privește cu mândrie
și așteaptă serviciul prețios. Închină în
măntăia familiei.

Dr. Aurel Lazar mulțumește cu iubire
bunului prelat care l'a onorat luând parte,
în mijlocul familiei sale, la această masă
unde ne-am adunat să salutăm pe episcopul
cu atâtă grijă și dragoste pentru credincioșii
ni. Prăsnim însă în același timp și în-
vingerea unei idei: a luptei desinteresate
a elementelor ce cu atâtă putere s'au grupat
în jurul episcopului, pentru a lecuși relele
constatate în sinul bisericii noastre drept-
măritoare. Bucuria sa este cu atât mai
mare, cu cât la dreapta episcopului vede
pe Preacuviosul vicar Mangra, care are o
parte atât de însemnată la bucuriile de
cari ni-am împărtășit cu toții de-un an în-
coace. Ureamă Preasfinției Sale vieță în-
delungată, să se poată bucura de tot binele
ce generația tineră, din care face parte, este
decisă a face în înțelegere cu bunii noștri
bătrâni. Asigură pe înaltul oaspe de în-
treg devotamentul și alipirea sa.

Dr. I. Buna ține un remarcabil toast
în onoarea noului vicar Mangra. Trecutul

— zice D-sa — este oglinda viitorului. Cine
cunoaște energia și desinteresul cu care a
luptat în trecut V. Mangra pentru binele
neamului, nu poate să stea la îndoială că
și pe viitor, în poziția sa mai înaltă, în
cercul său mai larg, vicarul Mangra va
pune toată rîvna și devotamentul pentru
binele poporului nostru. El dorește vieță
și putere și-l asigură de concursul tuturor
și de un devotament sincer câtă vreme va
merge pe calea ce și-a tras.

V. Mangra declară ce a mai spus
deja când l'au întemplat orăzenii: se con-
sideră ca locuitor al episcopului său și în
activitatea sa se va conduce, în înțelegere
cu episcopul, strict de legile noastre biseri-
cești, ear' în cât privește cele politice, pri-
mind resoanele ce-l indică înalta sa po-
ziție. Crede că a fi bun Român nu în-
semnează a fi rău patriot, ci tocmai dimpo-
trivă: cetățeanul este perfect numai când
în sufletul său dragostea de neam se în-
bină cu cea pentru patrie. Scrișu-s'au
multe împotriva mea și de frații ai noștri
și de presa maghiară. Am avut însă în-
totdeauna conștiința curată, liniștită și nici
în mijlocul celor mai mari furtuni nu mi-am
perdut credința, că în cele din urmă binele
are să învingă asupra răului, că adevărul
are să triumfeze asupra ori-cărei intervertiri
a principiilor morale. Bun creștin, bun
Român, bun patriot, — eată ce-l idealul
meu. Ear' ca să ajungem aici, trebuie să
căutăm a sălășlui întâiu armonia între noi
frații, și se va face atunci înțelegerea și cu
cealaltă concetățeni. Mulțumește cu re-
cunoștință bunului său amic, Dr. Buna,
pentru toast și-l asigură, că nu se va ivi
în sinul neamului nostru o singură pornire
bună, pe care să nu o îmbrățișeze cu toată
căldura sufletului său și solicite în privința
aceasta toată încrederea în primul rînd a
amicilor sei.

Protosincolul I. Pap toastează în o-
noarea doamnelor Lazar și d-nei Feier.

Un remarcabil discurs a ținut apoi dl
Dr. Marinescu, jude la tablă, septegenar-
ul, care, după-cum a arătat în toastul său
dl Mangra, toată viața sa a muncit cu ar-
doare în ogrorul culturii române. În culori
foarte vii și întemeiat pe cunoștințele sale
câștigate în urma zilnică atingeri cu po-
porul, a descris scaderile noastre culturale
și chipul cum s'ar pute ajunge, ca fiecare
Român să știe cel puțin „Tatăl nostru”,
să citească și să scrie puțin. Dorește d-lui
vicar Mangra să poată munci, ca în părțile
Bihorului, unde suntem foarte înapoiși, să
se realizeze un progres din ce în ce mai
înveselitor.

Protopopul Păcală toastează în ono-
rea d-lui N. Cristea (Biuș), care toată ago-
niseala laborioasei sale vieți a testat-o bi-
sericii.

Un toast, în care dl protosincol Pap
amintește de presă, face să vorbescă și
Russu Șirianu, arătând rolul adesea ingrat,
ce presă trebuie să îndeplinească întru bi-
cinirea relilor, pentru a nivela terenul pe
care să se ridice pompos palatul: binele ob-
ștesc! Reclamă partea ziarului ce conduce
din binele și bucuria ce-o simțim d'un an
încoace tocmai în urma luptei celor din giu-
rul „Tribunei Poporului”, cari mai voini-
cește au luptat chiar când atât în presa
română, cât și în cea maghiară mai mulți
dușmanii s'au năpustit asupra lor. Scoate în
relief, cum Mangra a fost sufletul acestei

lupte, manifestând durerea ce o simte, că
acum Mangra se depărtează din Arad. El
dorește și în Oradea aceeași tărie de su-
flet și aceeași succese, pe cari le-a realizat
prin hărnicia sa de până acum.

Vicarul Mangra răspunde amicului seu
Russu printr'o vorbire duioasă, asigurându-l,
că și de aci încolo va sta în strînse legă-
turi cu strădanii, avînd doar chiar în Arad
pe superiorul seu. Dorește lui Russu să
lupte și d'aci încolo cu vigoarea, cu care
luptă de un șir întreg de ani.

Au mai toastat N. Diamandi, Dr. N.
Popovici, Ioan Groza și V. Sala, dar mai
dragu' toast a rostit d-șoara Hortensia
Miclea, în onoarea P. S. Sale Episcopului
Goldiș.

Nici nu trebuie să spun poate, că
toate vorbirile au fost primite cu sin-
ceră însuflețire.

Prânzul s'a terminat după orele
4, printr'o rugăciune a înaltului pre-
lat, care a plecat apoi la Rontău.

Lunea Rusaliilor în Rontău.

Rontăul e pe coasta dealului ce
stăpânește băile zise „episcopești”.
Are 300 suflete, dar totuși e de în-
semnătate istorică: la 1848 a fost
sediul vicariatului, care se retrăsese
aici din naimea revoluției. Fiind-că
în mijlocul acestor credincioși — blânzi
și buni — P. S. Sa Episcopul petrece
o parte din an, când vrea să se mai
recreeze în vila sa frumoasă, a doua
visitațiune canonică episcopul a fă-
cut-o aici. La orele 9 era deja în
biserică, unde a servit cu aceeași
pompă și asistență ca în ziua de Ru-
salii la Oradia Mare.

Își poate închipui ori și cine bu-
curia sâtenilor văzînd în bisericuța
lor atîta strălucire și ascultînd cân-
tările minunate ale corului seminarial
din Arad. Cu prilejul acesta P. S. Sa
a chirotesit întru preot pe diaconul
Moga ear' întru diacon pe clericul
Përva, după-cum a ținut și o predică
asupra însemnătății zilei, dînd sâte-
nilor povește practice și îndemnându-i
să umble la biserică și să-și dea co-
pii la școală.

Vicarul Mangra, înconjurat de pro-
topopul Păcală și trei preoți, a cununat
apoi fata primarului din sat cu un
flăcău, fiu al altui fruntaș. A ținut și
o vorbire potrivită înțelegerii sâte-
nilor.

Instalarea.

Marți în 12 Iunie s'a ținut în
Oradia, sub presidenția P. S. Sale
Episcopului, consistorul plenary în care
s'a făcut introducerea oficioasă a
noului vicar V. Mangra.

La ședința au fost prezenți pro-
topopii Iie Moga, V. Pap, T. Păcală
și I. Groza, preoții Teodor Pap, I.
Pința, V. Pap și Andreiu Horvat, apoi
I. Teorian, G. Dudulescu, T. Lazar,
N. Zigre, dr. Fl. Duma, P. Gavrillette,
dr. N. Popovici, P. Chuhandu, Mochiu
Vancea, I. Moldovan, Ghițe și dr. Ius-
tin Pap.

P. S. Sa Episcopul bineventează
pe cei veniți la ședința și își arată
bucuria că s'au prezentat în număr

atît de frumos. Vede și în faptul
acesta un semn că ținem cu toții la
sfintele așezăminte bisericesti și șco-
lare. Desvoltare vor lua însă acestea
numai atunci, când vom respecta legea
noastră bisericască, cași care mai fru-
moasă puține neamuri și confesiuni
au. Respectarea aceasta se dovedește
întăiu de toate prin supunere în fața
hotărîrilor aduse de majoritatea auto-
rităților constituite în cadrul Statutu-
lui nostru organic. În fața acestor hotă-
riri nu mai există majoritate și minori-
tate, ci cu toții trebuie să punem um-
merul ca să se dea intrupare deci-
siunilor luate. Deosebirile de vederi,
eventual chiar unele frecări ce sunt
natural să se întemple în corpora-
țiunii alcătuite pe base constituționale,
trebuie să înceteze în sinul autorită-
ților chemate a aduce la îndeplinire ho-
tărîrile veneratului Sinod. Ori-ce le-
ge și ori-ce hotărîre adusă, fie cât de
bună, numai întru atîta are valoare
și aduce folos, întru cât se execută
conștiințios. Este convins, că mem-
brii noului consistor înțeleg și va-
loarea Statutului organic și sunt și
pătrunși de sfîntenia ce trebuie să de-
pună întru susținerea acestui statut
și când e vorba să se execute hotă-
riri luate în virtutea legii fundamen-
tale a bisericii noastre. Numai respec-
tînd noi, în primul rînd, așezămintele
noastre bisericesti și școlare, ele vor
fi respectate de ceialaltă factori ai
statutului și de străini.

De astă-dată ședința consistoru-
lui presintă însemnătate cu atît mai
mare, cu cât este de a se executa
un act de mare însemnătate pentru
consistorul arădan: introducerea nou
alesului vicar, a părintelui Vasile
Mangra.

Atât cuvintele din urmă, cât și
cealaltă pasagi ale vorbirii P. S. Sale
Episcopului, au fost primite cu aplause.

Acestei vorbiri a răspuns vechiul
asesor consistorial Iosif Pința, ară-
tînd mulțumirea, că noul consistor
poate saluta pe fostul său president
și pe vrednicul urmaș, pentru a cărui
introducere am venit toți cu dragă
inimă.

Episcopul dispune a se citi lista
asesorilor prezenți, precum și actele
Sinodului privitoare la alegerea de
vicar a protosincolului V. Mangra,
care depune jurămintul citit de referen-
tul consistorial Ioan Groza.

Primind notificarea ce i-se face
și binecuvîntarea arhierului, mag-
nificența Sa vicarul V. Mangra mul-
țumește întăiu episcopului pentru în-
crederea cu care l'a distins, apoi mem-
brilor consistorului, cari l'au primit
cu ovațiuni atît de călduroase. Își
desfășoară, în scurte cuvinte, întreg
programul său de activitate în viitor:
în înțelegere cu Episcopul său, ținînd
și facînd să se respecte legile, nimic nu
i se va pără greu a face să prospereze
biserică și școala română, ear' între
credincioși să se sălășluască pacea
și buna înțelegerea. Credința bisericii,
supunere legilor patriei, eată pe scurt
principiul de care se va conduce.

A scos în relief îndeosebi greutatea excepțională a poziției sale, greutatea provenite din prejudeciile din afară, alimentate prin nedumerirea și malconțința unor persoane chiar din sinul bisericii noastre. Speră însă, că prin sfaturile înțelepte ale superiorului său, prin hotărârea rezolută ce o are de a face binele și prin concursul factorilor chemați a lucra împreună, va învinge toate greutățile.

Magnificența Sa primește apoi felicitările episcopului și ale tuturor celor prezenți.

Noul asesor depun jurământul în mâinile noului vicar.

Consistorial fiind astfel constituit după toate formele, dl V. Pap (Topa) felicită atât pe P. S. Sa episcopul, care a făcut orăzenilor bucuria să vină în persoană să presideze la solemnă ședință a introducerii, cât și pe noul vicar, pe care-l asigură de întreg devotamentul asesorilor. Dorește și Episcopului și vicarului ani mulți, să aibă mângâierea a vedea toate roadele muncii lor desinteresate, ale bunătații și zelului lor.

Se procedează apoi la rezolvarea agendelor puse la ordinea zilei în senatul plenar. Ear după ce se termină, senatul școlar și apoi cel episcopesc țin ședințe sub presidenția episcopului, ear cel bisericesc sub presidenția vicarului.

După-ce s'au terminat ședințele, atât asesorii consistoriali, cât și alți fruntași din Oradea și giur s'au adunat la masă comună în pavilionul dela „Arborele verde”. P. S. Sa Episcopul după-ce, însoțit de vicarul Mangra, a făcut vizită fișpanului, vicșpanului și primarului orașului, a onorat și el cu prezența sa această masă, unde s'au rostit mai multe toast, și anume întâiul din partea lui N. Diamandi, pentru P. S. Sa Episcopul.

P. S. Sa Episcopul mulțumește pentru urările ce i-s'au făcut și ține o vorbire clasică despre armonia ce trebuie să domnească nu numai între frații de același sânge, ci între toți cetățenii din patrie și între popoare, peste tot. Numai astfel se poate realiza binele bisericii și al patriei.

Vasiliu Pap (Topa) a toastat în onoarea noului vicar, ales spre bucuria Bihorului.

Vicarul V. Mangra răspunde printr'o vorbire mai lungă, arătând principiile de care se va conlucra în activitatea sa.

I. Pința toastează pentru P. S. Sa Episcopul și pentru noul său vicar.

Protosincelul I. Pap arată bucuria ce a simțit-o atât pentru primirea imosantă ce i-s'a făcut Episcopului Sămbătă la gară, cât și pentru urările călduroase ce i-se fac P. S. Sa și noului vicar acum, după instalare. Are o dragoste vechie pentru vicarul, și ori-ce s'ar fi zis cu privilegiul alegerii, dinsul este ce a fost: un sincer amic al vicarului, cărui îi dorește să realizeze tot binele, de care-l crede capabil în cercul activității sale.

Dr. Iustin Pap toastează pentru preabunul episcop Goldiș, Sala pentru vicarul Mangra, ceea-ce face să mai ia cuvântul:

V. Mangra, care asigură pe toți că n'a căutat poziția, la care a ajuns, ci a primit-o, pentru-că i-s'a impus de încrederea episcopului, de dorința amicilor și de împrejurări. În mijlocul furtunilor a stat nemișcat și a dat piept valurilor pentru-că a avut conștiința clară, că servește interesele supreme bisericesti și ale patriei.

Termină: „Trăiască Episcopul nostru, ancora tare, de care e legată naia eparchiei Aradului”.

P. S. Sa Episcopul, după-ce spune, cum în viața amicilor ne pot duce în rătăcire prin vorbe măgulitoare, — arată binele ce poate rezulta pentru noi fiecare și pentru interesul obște c din criticele și chiar vorbele nedrepte ale adversarilor. El, deși a primit multe lovituri, n'a căutat nici odată să se răsbune, ci totdeauna a căutat pacea și înțelegerea. Așa va face și vicarul său, deaceea privește cu încredere la actul săvârșit azi. Arată de asemenea, cum, indemnând de marele Șaguna și de mult veneratul Nicolae Popea (aplaude îndelungate), s'a dedicat carierei bisericesti înainte de aceasta cu 30 ani și de-atunci până azi a știut să aprecieze pe cei mai distinși elevi ai săi: Vicarul Mangra și protosincelul Pap. E mândru de ei! Dorește vicarului succes și-l îndeamnă să-și crească surescenența, să îmbrățișeze tineretul.

Mai toastează Dr. N. Popovici, I. Groza, T. Pap (Barakony) și Al. Pele (B. Lazuri), după care episcopul se depărtează în mijlocul urărilor conmesenilor.

Congregație extraordinară. Pe ziua de 8/21 Iunie a. c., este convocată adunarea reprezentanților comitatului Arad în ședință extraordinară. Intre obiectele de desbatere ale ședinței se amintesc: Luarea măsurilor pentru renovarea vechii case comitatense aradane și votarea șeselor pentru aceasta; cauza sistemării unui post de exactor comitatens și a unui de practicant la acest oficiu, apoi mai multe alte cauze urgente de ale comunelor din comitat.

Membrii români să-și țină de datorie a participa cu toții la această adunare.

Situația în Austria. Mercuri, în 13 l. c. înainte de amiază, s'a ținut în Viena consiliu de ministri, la care au luat parte toți membrii guvernului.

In numerul de ieri foile cehe publice memorandul deputaților cehi în chestia limbii. Memoriul acesta se extinde pe 13 coale și supune unei aspre critice politica ministrului-president Körber în chestia limbii și accentuează, că Cehii nu se pot împrieteni cu această politică. Clubul Cehilor a trimis câte un exemplar din acest memorandum: M. Sale Monarchului, membrilor familiei domnitoare, ministrilor, cum și membrilor din casa seniorilor și deputaților din Reichsrath.

Tot în 13 l. c. marți proprietari constituționaliști au ținut în Viena o conferință sub presidența contelui Oswald Thun, ocupându-se îndeosebi cu situația actuală; ear' azi, 15 l. c., țin șfat, tot în chestia aceasta, presidenții cluburilor din stânga și cu acest prilegiu se așteaptă cu mare încordare enunțării de deosebită importanță din partea partidelor din stânga.

Examinele de calificare în învățătorească. Fiind întrebați de un candidat asupra ajustării petitelor pentru admisiune la examen de calificare, răspundem tuturor, cari vor fi în nedumerire, că se cere a ajusta petiția cu: 1.) Atestat de boțez; 2.) Atestat ori atestate de serviciu începând dela absolvirea preparandiei până în prezent; 3.) Eventuale titluri de calificare specială ce și-a câștigată dela ieșirea din școală până acum; 4.) Absolutoriu preparandial.

Ștergerea timbrelor.

Foia oficială în numărul de Mercuri a publicat noul articol de lege, sancționat de Majestatea Sa, despre timbrele pe călindare, pe anunțuri de tot felul în ziare, placate etc.

Pe temeiul acestei legi, cu începere din 1-a Iulie a. c. nimeni nu mai are să plătească obicinuita competență de timbru de 30 cr pentru nici un fel de anunțuri sau publicațiuni în ziare; tot asemenea se șterge competența timbrului de 1 cr. și 2 cr., ce se plătea până acum pentru publicațiuni ca: placate, bilete de reclame distribuite pe strade, pentru suplimente de ziare, cum și taxa timbrului de 6 cr. pe călindare, ce până acum a trebuit a se plăti de fiecare exemplar.

Prin aceste dispozițiuni ale noului articol de lege, fără îndoială, cel mai bun și mai mare serviciu li-se face industriașilor și comercianților, cari de mult deja ar fi putut să fie învredniciți de această binefacere din partea statului.

Mai bine însă și mai târziu decât nici odată.

Din Dietă.

— Ședința dela 13 l. c. —

A fost o ședință de interpelații: cinci deodată. Intre acestea mai de însemnătate sunt două: a lui Kossuth Ferencz în afaceria tulburărilor din China. „Ungaria — a zis interpelantul — n'are nici un fel de interese în China; ce caută atunci acolo soldații nostri sub steag negru-galbăn? Prin aceea, că și monarhia noastră s'a ivit în apele Chinei, se poate incurca și ea într'o acțiune costisitoare, din care nici odată nu va avè folos”. — A doua interpelație a fost a lui Rakovsky István către guverna, privitoare la rolul și expectațiunile lui Bánffy zilele trecute la Cluj, față de catolic. Interpelantul cere răspuns de urgență. Wlassics, l'a răspuns în aceeași zi, spunând că n'are cunoștință despre vorbirea lui Bánffy și că asta nu-l privește pe guvern.

Intre obiectele mai însemnate ale ședinței a fost: votarea și în special a proiectului de lege despre cursurile de învățământ ale notarilor comunali și cercuak din patrie.

Rescoala în China.

— Prima luptă cu Boxerii. — Iaponia măntată. —

Pasul hotărâtor: în afacerile revoluționare ale Chinei s'a făcut: Rusia temută a luat în chip definitiv asupra sa angajamentul, de a regula și „liniști” rescoala Boxerilor chinezi, și astfel Anglia trufașă a rămas de astă-dată — mai în coadă.

Prima luptă.

Mercuri, în 13 l. c. n., trupe europene, în număr de 2000 soldați, plecaseră cu trenul spre Peking în apărarea sudiților europeni de-acolo. La Langfang (distanță de vr'o 30 kilometri de Peking), Boxerii — vr'o 2000 — li-au eșit în cale și au dat năvală asupra lor. După o luptă scurtă, dar' sângeroasă, Boxerii cu fost puși pe fugă, lăsând pe câmpul de luptă 40 morți și răniți. Europeanii au luat apoi la goană pe resculai și au ocupat două sate de ale acestora.

Iaponia cere satisfacție.

Pe lângă această primă ciocnire a Europeanilor cu resculaii, cari își sporesc numărul pe zi ce trece, fiindcă guvernul chinez nu preab împiedecă în acțiunea lor, — s'a mai ivit acum în China și un alt eveniment, care atrage asupra sa atențiunea lumii. Este adevărat, că secretarul reprezentanței diplomatice a Iaponiei a fost ucis zilele acestea în stradă de gardiștii împărătesei chineze. — Pe lângă alte cauze politice deci Iaponia, care și cu Rusia stă în hără pentru Corea, — a pășit acum, din pricina acestui omor, cu toată energia în contra guvernului chinez și nu vrea să s'astămpere până nu primește satisfacție dela curtea din Peking.

Ar mai dori apoi guvernul japonez, ca independent de puterile europene să-și isprăvească trebile sale. Astfel cearta aceasta poate să aibă urmări foarte serioase și prin

asta — situația Chinei se complică în chip tot mai primejdios.

O altă apariție serioasă este, că Japonia deodată și pe neașteptate vrea acum să-și valideze drepturile, ce li-s'au dat prin tractatul de la Simonoski în 1891 asupra provinciilor Ce-Chiang, Fochien și Chi-ang-si, cari li fac mari servicii mai ales economice.

În vederea acestora îndrăznește Japonia, care dealfel se presintă azi ca o putere de seamă în Asia, îndeosebi pe mare, — și-a pornit acum alte patru vase de război spre Tacu, ceea ce cu deosebire însemnă, că ea și are planuri de sine stătătoare.

Cu data de 13 l. c. agența „Havas” raportează din Peking următoarele:

Impărăteasa a îndrumat pe câțiva din guvernul său, ca aceștia să anunțe reprezentanților puterilor străine, că trupele chineze nu vor împiedeca intrarea în Peking a trupelor străine (pentru potolirea răzcoalei).

În același timp reprezentantul american din Ce-Chiang telegrafează la Washington, că în apropierea orașului se găsesc mulțime de indigeni, cari sunt membri ai societății secrete. În oraș oamenii sunt cuprinși de mare spaimă din pricina aceasta.

Londra, 14 Iunie. „Daily Telegraph” primește știrea, că trupe numeroase de bozari se apropie de Peking. Ei au tunuri, pe cari le au și îndreptat înspre palatul ambasadei engleze.

O mare catastrofă.

Fabrica de rachete de lângă Budapesta. — 5 morți, răniți numeroși.

Eri catolicii au avut sârbătoare mare. La fabrica de rachete, lângă Budapesta, în comuna Erzsébetfalva, totuși s'a lucrat. Pela orele 3 după amiază însă d'odată se auzi o detunătură groasă și apoi curînd întreaga fabrică fu în flacări. Pompierii din sat grăbiră să stingă focul. Numai cu greu au putut să ajute. Isbutind să intre în partea unde a fost detunătura, li-se înfașisă un spectacol înfiorător: între lucrurile zdrobite, erau cadavrele a trei oameni arși, că nici nu mai erau de recunoscut. Cadavrele au fost duse afară, unde lumea adunată căută să ghicească cine pot fi. Se apropie atunci un bărbat vâitându-se și strigînd: „Copii mei, copii mei!” Și căzu lângă ei desădăjduit, căci două dintre cadavre erau ale fiului și fiicei sale.

Au mai fost scoase încă două cadavre (femei), ear răniți o mulțime, unii greu de tot, în cât nu se știe dacă vor scăpa cu viață. Numai o fată a scăpat teafără, Kiss Rozsi, care lucra tocmai lângă ușa, și așa putu să sară repede afară.

S'a pornit cercetare pentru a se afla cine este vinovut. Poporul însă zice că e pedeapsa lui Dumnezeu, pentru-că au lucrat în zi de sârbătoare.

ULTIME STIRI.

Războiul buro-englez.

Londra, 14 Iunie. Generalul Buller raportează, că în zilele de 10 și 11 Iunie a pierdut: 2 ofițeri morți și 26 soldați morți; răniți 6 ofițeri și 126 soldați; au dispărut 2 soldați.

Londra, 14 Iunie. Primul ministru Schreiner (Capland), care nu aprobă măsurile aspre ale guvernului din Londra în contra Burilor, și-a dat demisia.

a avut un solo, nu a plăcut așa mult, executarea a fost cât se poate de corectă. Au urmat apoi celelalte puncte: „Mădina părintească“, „Duminică cea mare“, „Cântec de primăvară“. Toate au fost executate cu deosebită precizie și destăvuiră. Foarte mult a plăcut compoziția populară „Nu-i departe“, de G. Dima, în care este caracterizată sursa de azi a poporului român de sub coroana Săntului Ștefan. Așa cum furtunoase ale publicului ascultător nu mai încetau, nici după ce a fost încheiat.

Deși punctele din program au fost deosebit de autori, toate au rămas îndrăgite de publicul nostru. George Dima, în lucrul, ce denotă din destul superioritatea lui față de ceilalți compozitori.

Exhaustiv fiind programul, s'a început concertul cu hora și s'a urmat cu celelalte jocuri naționale până în zorii de zi.

O frumoasă surprindere ni-au făcut artiștii sodali, care sub conducerea tipografului Nicolae Stoica, au jucat cu multă istețime unele din jocurile noastre „Călușierul“ și „Bătălia“.

Vrednici de laudă s'au arătat sodalii noștri prin producțiunea aranjată, dar mai vrednici de laudă și admirațiune s'au arătat conducătorii lor, președintele Victor Turbășanu și dirigințele, Căndide Popa, cari se jertfesc pentru a-și scoate la nioul nivel al artei compete.

Riporter.

Serbările de la Cubin.

— În port și pe vapor. — Un bîhorean cu un macedonean. — În Cubin. — Sfințirea capelei. — Intimpinarea comitetului. — Prânzul festiv. — Decursul adunării. — Concertul. —

Stau în port și privesc cum valurile tehnice călătoare se îndeamnă unele pe altele la drum fără popas, cele mai mari înalt maiestros undulează la mijlocul albiei, pe când lăturănicile în dese creturi se rotopesc spre dreapta și stînga și cu lăcomie copăilească rup câte-o pătură de pământ din fărâșurile înalt cu frunza înverzită.

Valurile duc cu ele
Toate dorurile mele
Și pământul țării mele...

Duc moștenirea de la frații la frații...
Din visurile acestea mă deșteaptă
signalul vaporului sosit de la Galați. Ce plăcere să privești în timpul acesta de pe bordul vaporului! Înainte ved valurile cu fața de bronz alergând spre ursorul plutitor,

ca iluziile spre păretele tristei realități... la dreapta Băutul cu dealuri înalte și câmpii mănoase, Serbia la stînga cu ruinatele ei cetăți de pe țarm, mărturiile gloriei române și cuburile de odinioară ale vîlurilor Ioan Huniade.

În apropierea mea doi domni conversau românește. Unul bătrîn și celălalt tînăr. Vorbiau de Turci. — În privința acestei Românie se măndrește față de statele din Orient, — zice tînărul, — că pînă cînd în Ungaria timp de peste 150 de ani Turcii și-au avut mai în toate orașele câte un turn cu semi-lună, — în România n'a existat nici o grămie turcească!

Mă dau mai aproape și fac cunoștință cu tînărul Dan, student universitar din București, originar din Macedonia din comuna Nevasta de lângă Salonic.

Și ne-am prins la vorbă, un macedonean cu un bîhorean, și timp de mai multe ore ni-am plîns necazurile unul altuia. El mi-se plîngea de turci și grecotei, iar eu mă plîngeam de — ghicești și D voastră!

Și ne-a cuprins un der... și ne ardea o sete... Ah! timpuri trecute, timpuri de mînire... Măi chelner, să ne aduci o bere!

Suntăm în Cubin! Aici totul e în pregătire, dar' să-l lăsăm în pace pe arhanghelul, să negoașă să-și facă treburile lor, iar noi, călătorii să căutăm un loc de odihnă.

A doua zi, Duminică și ziua de Constantin și Elena, protopopul Miclea cu asistență de preoți sfințește capela renovată și apoi servește sfînta liturgie în vreme ce cântă corul din Cubin sub conducerea preotului Secoșan. Biserica e îndesuită de credincioși. După serviciul divin mare mulțime de inteligență și popor a mers în corpore la gara căii ferate spre întimpinarea comitetului, care în numele „Astrei“ venia la prima adunare a despărțimentului Panciova.

La sosirea trenului oaspeții sunt primiiți cu aclamații de „să trăiască“. Părintele Secoșan salută comitetul, președintele Dănilian Popescu mulțumește pentru binevenire, mulțimea aclamează. Comitetul Rada dă semn și șireagol de călăreți se înșiră pe drum spre oraș. În urma lor pleacă trăsurile și pleacă mulțimea pe jos, ca la hotelul Hoffman să ne întîlnim și să-și împreguiască, că trenul s'osește la amiază a făcut, ca banchetul să premergeașă ședinței.

Ca de obicei în decursul prânzului n'au lipsit toastele de închinări reciproce.

La 3 și 1/2 ore, în mijlocul unui public compus jumătate din inteligență și jumătate țeran, veniți din depărtări, președintele a deschis adunarea accentuând buna primire, schițînd scopul adunării și salutînd pe cei prezenți, încurajează pe membri la muncă. În termeni asemenea călduroși răspunde cu mulțumire membrul Secoșan. După aceste formalități trecîndu-se la ordinea de zi, dl. avocat Dr. Penția, secretarul despărțimentului, citește raportul comitetului, din care se vede că în decursul unui an s'au ținut 6 ședințe în cari s'au rezolvat 43 acte. Cu stăruințele comitetului s'a înființat în Satul-nou o bibliotecă populară din 39 tomuri și e pe cale de-a se înființa asemenea bibliotecă și în alte comune de pe teritoriul despărțimentului, care pînă azi are 110 membri în sinul său.

Se aleg apoi două comisii, una pentru revizuirea rapoartelor și alta pentru înscrierea de membri noi.

Membrul Teodor Petrișor, inv. în Alibunar, citește disertația sa „Educațiunea socială“, care e ascultată cu interes deosebit. Lucrarea aceasta, scrisă într'un stil clar și plăcut și în destulă pricepere de cauză, face onoare autorului aplaudat de ascultători. (Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra acestei lucrări, pe care dl. Petrișor a promis că ni o va trimite spre publicare).

Cassarul Stoica raportează, că în cassa despărțimentului au încurs 814 cor. 40 fl. Remus Bortogiu, raportorul comisiei, citește lista membrilor în crîș și prezintă suma de 127 cor. încursă de la acești membri noi. Dnii Dr. P. Penția și P. Stoica se aleg ca d. legați la adunarea generală de la Abrud.

Protopopul Miclea mulțumește protopretoriului pentru participarea acestuia la adunare. Neagoe cere spriginirea petrecerilor ce se aranjează în favorul „Astrei“, iar președintele face de adunare între aclamațiile publicului asistent. După adunare publicul a făcut o excursiune la ruinele cetății Constantinola, edificată — zice-se — de Constantin-cel-Mare, de pe ale căreia înălțimi se ved satele împregiur și hotarele Serbiei.

Seara a urmat concertul împreună cu jor, care a adus corului un venit brut de 96 fl.

Piese din program au fost executate bine și am observat, că corul dlui Secoșan în decurs de un an a crescut și s'a dezvoltat prezentîndu-se acum mai unit în forță. Cele mai multe piese au fost bisate.

Atît coriști, cît și frumoasele coriste, cari purtau la piept e, arpa din tricoulul nostru, și-au achitat pe deplin datoriile lor, iar publicul și-a arătat mulțumirea sa prin aplauzele ce nu voiau să mai înceteze. Onoare dlui A. Peter (neamț) care a ridicat mult nimbul concertului cu producțiile sale la pian.

În pauza dansului tinerii cubinani ne au delectat cu Călușierul și Bătuta.

Petrecerea a decurs pînă a doua zi dimineața, cînd ne am depărtat la ale noastre, dorind să prospere „Despărțimentul Panciova“ și să vieze cu cubinienții!

Dela Dunăre.

EXAMENE.

În ziua de 8 Iunie st. n. a. c., ținîndu-se examenele școlarilor, dela școala confesională din Șoimog, am participat și eu ca ascultător și într'adevăr m'au surprins asemenea examene ce-am avut acum în comuna noastră, sub învătătorii Sima Bîrlea și George Pleșiu. Aceștia m'a îndemnat ca să-mi spun bucuria și în public ținîndu-mi de datorință ca interesat în privința aceasta și făcîndu-mi atîta plăcere, așa încît pot zice că am stat uimit.

Pentru acest zel ce l-au dezvoltat mai sus amintii noștri învățători, mi exprim sentința mea de mulțumire față de dînșii; afară de aceasta îi mulțumesc și preotului local, Iosif Vuculescu, că ne-a învrednicit a câștiga atari învățători zeloși, în cît privește era noastră creștinească, atît în ale bisericești, cît și în ale școlare noastre gr. or.

Nu pot trece cu vederea, ca să nu le mulțumesc încă odată, pentru sporul ce ni-l-au dezvoltat în acest an școlar și le doresc, ca mulți ani fericiți să trăiască acești învățători vrednici de laudă, ca să poată scoate din întunecul la lumina și de aci încolo pe tinerele noastre mlădițe.

Pera Cuparescu.

PARTEA ECONOMICA

Eată ce e de făcut.

Sub acest titlu „Bunul Econom“ din Orăștie, în N. r. de Duminică trecută, publicăm următorul articol:

Văzurăm că în state ca Anglia, Franța, Belgia, Elveția, România, Statele-Unite și Rusia, sincerii doritori de bine ai armatelor, adică a acelor roiori de oameni în care e întrunită, sub mîndre steaguri, floarea popoarelor, încredințați în sufletul și în mintea lor că bine fac voinicilor cete, — au oprit vinderea de rachie

Și așa înaintau Românii din casă, în casă, împușcînd în toate părțile, aprinzînd casele și alergînd să ucidă pe Turcii cari săriau pe ferestri căutînd să fugă. Gloanțele turcești isbiau copacii de pe strade, loviau în casele de lemn, și în toate părțile săriau țîndări rîndind pe Români.

În urma Românilor ardea satul, și era vuet și vaet și cumpire multă.

Nimeni nu se mai gîndia la milă. Și cu atîta mînie s'asvirliuau Românii prin case, încît era minunea lui Dumnezeu ce făcuseră. Se repeziau cu umbrul în ușile închise, de săriau ușile țîndări, cutreerău odăile, ducînd perire. Spun, că s'au găsit într'ocasă cinci Turci străpuși de un singur Român, iar el mort între dînșii fără nici o rană. Murise din trîsnire de inimă, în urma mîniei prea repezi în mișcări.

Și s'au găsit prin casele de lemn, Turci străpuși și tîntuiți în părete, cu baionetă prin ei. Așa de cu virtute isbiau Românii, de trecea baioneta prin Turc și prin părete și se rupea, și rămânea Turcul în baioneta legat de părete. S'au găsit Români morți prin podul casilor, încheștați de gât cu Turcii.

Colonelul Cotruț povestește, că dintr'o casă, un Turc ochise spre dinsul. Glonțul îi trecuse pe la ureche, iar schinteile îi isbiră în obraz făcîndu-i arsuri. Glonțul

Pagini din istoria României

de
G. COȘBUC.

1876—1878.

VII.

Smărdanul și Vidinul.

VII.

Pe redută fîlfăia acum steagul românesc. Flăcăii steteau așternuți pe jos, ca să mai prindă suflet.

Dar de-odată începură să șuere peste capetele lor gloanțele; în urmă plumbii p'ouau de-adreptal în redută. Flăcăii săriră în piciorare.

Robiții turci îngălbîniră și începură să tremure.

De unde vin gloanțele? întrebă colonelul pe robiți; iar unul, care știa românește, răspunse:

— Din sat, din Smărdan. Sunt soldați ascuși prin case.

— Mulți sunt?

— Nu știu. De- aici din redută au apucat să fugă în sat vre-o două sute pînă n'ați tîtrat voi. Și mai erau în sat și alții.
— După mine, băeți, în sat! zise colonelul, și luînd steagul de pe redută, porni cu el, urmat de două companii. Colonelul, obosit cum era, voi să încalce, dar' calul,

păriat de împușcături, nu stetea locului și se isbia mereu. Nu era vreme de pierdut; colonelul dete calului drumul câmpiei, să se ducă unde o vrea, iar el plecă pe jos.

Turcii din sat, cînd au văzut companiile înaintînd, și-au adunat focurile spre ele, lăsînd în pace reduta. În redută rămăsesse maiorul Ulescu cu vre-o cinci-sute de oameni, ca să păzească robii.

Ușile caselor din sat erau închise cu zăvorul, iar de pe ferestri trăgeau Turcii focuri. Ai noștri se țineau strîși, după colonel.

„Aici, băeți, la casa asta!“ strigau din dreapta și flăcăii se repeziau spre casă. Unii trăgeau spre ferestre, alții se trudiau să spargă ușa; mulți împușcau de-aproape în sterșini ca să aprindă casa. Iar dacă răsbiau înăuntru, se încercau cu Turcii prin tindă și prin odăi, se prindeau de piept și se svirecoliau, se străpungeau cu baioneta, ucizîndu-se la strîmtoare.

Turcii aveau topoare în casă, aveau revolvere, și se apărău bine. Mulți aveau nisip, pe care-l aruncau în ochii băeților noștri, și pînă ce băeții se sbuciumau cu ochii închiși, Turcii îi tăiau bucăți cu topoarele.

O seamă de Turci putură să-și mîntue capul cu fuga, apucînd-o prin grădini. S'au văzut însă câțiva, cari s'au asvirliu de-adreptal între companiile noastre, fără veste, doporînd cu toporul pe cei zăpăciți.

Duce-m'as în cale lungă,
Dorul să nu mă ajungă;
Duce-m'as cît aș vellea,
Dorul mi-s'ar alina.

Frunză verde floricea,
Necăjită-i mândra mea,
Că nu m'am mai dus la ea;
Dar de seară baș mă duc
Înainte de mă culc.
Groapa rece o aștept
Și pământul greu pe pept.
Frunză verde earbă creată,
Drag mi-o fost cu mândra 'n brațe,
Drag mi-o fost și drag mi-o fi,
Până 'n ceasul ce-oi muri.
Să mor astăzi, să mor mâine,
Nu-m'as mai pare rău de nime,
Că de cine mi-o părut,
A pus fața la pământ
N'a pus-o să rumenească
Ci a pus-o să putrezească.

Paltinior cu frunza lată,
Iar mai fă te roat'odată,
Să mă culc la umbra ta,
În brațe la mândra mea.

Culese de; Dimitrie Humnița june,
econom.

flăcăilor! De ce! Pentru ca și prin această măsură să contribuie la ținerea în bunăstare a sănătății lor trupestă și la trezvia minții lor.

Oare una dintre cele mai de căpetenie dorințe ale noastre, a „civililor“, cărora nu ne pot porunci generalii că ce să mâncăm și ce să bem, — oare una din cele mai de frunte dorințe ale noastre să nu fie tot aceea de-a ne păstra în bunăstare sănătatea trupului și trezvia minții? De sigur că da!

Și oare credem noi, că ceea-ce e stricacios pentru trupurile cele în floarea vieții și bine îngrijite ale soldaților, pentru ale noastre, aproape toate mai slab îngrijite, mai bătrâne, mai istovite, să nu fie stricacios? Om în toată firea nu o poate crede asta.

Atunci dar să ne gândim și răs-gândim asupra lucrului și să luăm bărbătești hotărâri, ca aceea, ce nouă nu ne pot opri generalii, să ne oprim noi înșine, să ne fim noi nouă generalii binevoitori. Guvernul ar fi întătu chemat a ajuta prin o lege bună, și el mult ar pute.

Dar și noi, ca mijloace sociale avem două cari ne-ar ajuta mult:

1. Insoțirile de temperanță, și

2. Inlocuirea rachiei prin beutură mai nevinovată!

Ear fiind-că chiar și la fapta bună par-că mergi mai cu dragă inimă decât ai încă soți, să ne imbarbatăm unii pe alții, și mai mulți împreună, să facem în fiecare sat începutul celor mai binecuvântate insoțiri de acest fel, al insoțirilor de stăpânire de la beutură.

Insoțirile acestea se fac în mai multe feluri, după-cum sunt oamenii ce le alcătuiesc și satele în cari se alcătuiesc. Sunt comune, în cari poți cere ca, prin intrarea în tovărășie, să se lege tot natul a nu mai beți nici un fel de beutură spirtuoasă, nici vinars, dar nici vin, nici bere, și sunt

unele în cari așa ceva n'ai pute, dar de le-ai cere de pildă reținerea de la vinars, însă slobozenie la vin, în măsură cumpetată, apoi faci ispravă.

Deci fiecare grup de inimoși la bine, să chibzuiască, ce s'ar mai potrivi la ei, și așa să înceapă. Pe aiurea soții bune porniri se leagă pe cuvântul lor de cinste, că ei în Dumineci și sârbători, crăsmel, ca locurile lunecării și pătulul cald al ispitei, nu le vor mai cerceta, ei se vor aduna pe la casele lor și își vor petrece în chip cinstit, ei între ei, ca vecinii buni, ca creștinii buni.

Alții se leagă, că ei nu numai în Dumineci și sârbători, dar nici în alte zile ale săptămânii în crăsmă nu vor mai beți nici un fel de beutură, că ei peste tot crăsmă nu o vor mai cinsti nici când prin intrarea în ea la beute; acasă însă, la masa lor, vor gusta, dar numai în măsură cumpetată!

Alții se leagă că nu numai în crăsmă nici decât, dar nici acasă la ei în alte zile, decât la o sârbătoare, la o zi însemnată în familie, ca botez, ospet. etc., vor aduce beutură, dar și atunci cu cumpeneală, ca beție să nu facă.

Alții se leagă tot așa ca mai sus dar cu acel adaus, că vinarsul să nu aibă nici-odată primire între beuturile ce vor întrebuința.

Alții, sub cuvânt că în zilele de lucru nu se pot lăpăda cu totul de rachie, fiind-că o cer lucrătorii și nu li-o poți opri, — se leagă numai la atât, că ei în zilele de sârbători și Dumineci rachie în casă nu vor folosi, pe cei-ce îi caută, cu rachie nu-i vor omeni, și crăsmă nu o vor ceta.

Alții, în sfârșit, mai bărbăți ca toți, că între nici un fel de împregui-rări și nici un fel de beutură nu vor gusta!

Cuminte început fac cei-ce îl fac, fie macar după unul din aceste chipuri. Cuminte lucru încep și aceia, cari se leagă deocamdată numai la

atâta, că în crăsmă pentru a beți să nu mai întrel Căci acasă, în sinul familiei, tot nu te poți așa ușor „scăpa“ la beutură fără măsură, ca în crăsmă, unde se acapă de tine cutare „prieteni“, — și după pașul dintău facut azi, de a nu mai sta în crăsmă la beute, ajuta-le-va Dzeu să facă mâne pe al doilea, poimâne pe al treilea! Și bunul lor nume va crește și tot de mai mult bine aducătoare le va fi această hotărâre.

Știm că e greu începutul, dar nu e așa de greu, ca să nu poată fi învins de cei cu bărbătească hotărâre.

Întăiu și 'ntăiu vor zice oamenii, că nu se pot lăsa de ori-ce beutură, că deprinși fiind li-e peste puțină să se desvețe dintr-una de ea, ear trebuindu-le o beutură, deși ar lăpăda vinarsul, nu pot eși la cale cu vinul, că le vine mult mai scump, fiind-că se bea mai mult.

Aci avem un cuvânt: treaba cu înlocuirea vinarsului prin vin, nu e chiar așa de „peste-poale!“ cum o zic oamenii noștri. Și asta mai ales nu la un popor agricol ca al nostru, cu grădini întinse, în care ar pute așeza zeci și sute de pomi, din a căror poame numai să vreaie, s'ar înveța repede a produce un minunat vin de prame, tot așa de sănătos ca cel de struguri, dar' mult mai ieftin, și în care ar avé ori-care om o beutură răcoritoare și recreatoare bună, și nici pe departe stricacioasă sănătății ca vinarsurile rele și vinurile mincinoase, de profuri, ce se trimit din orașe prin crăsmele celor sate.

Despre această pregătire a vinului din poame vom serie la timpul seu, mai în vară și înspre toamnă, mai mult, stăruind deosebit asupra ei! Poșim apoi și căni ești ostenit și dorești ceva beutură, gustă un pahar din acest vin, ce nu te costă cât vinarsul sau vinul cumpărat din crăsmă, și bea în locul vinarsului azi și bea mâne beutura asta nouă, și te vei deprinde cu ea, și te vei simți cu mult mai bine ca după acela! Ear' tu cu-

tare, mai înaintat în vârstă și tu moșule, deprinși așa de mult cu rachia ca nu veți mai puteți desbăra de ea ei cel mult veți puteți stămpăra, bând mai puținică, dacă vinul nu v'ar multumi, — deprindeți cel puțin pe fii vostri altfel, să beie sucul sănătos al poamelor, și veți fi binecuvântați de ei pentru îmbunătățirea moravurilor lor!

Azi n'avem încă pomi deajuns? Cui ne oprește să ne punem? Să-i punem, și ce n'avem azi, vom avé în 2—3 ani.

Dar' și până atunci, să începem tufințarea de insoțiri de stăpânire de la beutură, ear' unde putem, de ținere cu totul de la ea! Începutul facă-l 5—10 inși, după care le place din chipurile arătate, și țină-se de ce s'au legătuț, fie ei pildă vie în satul lor, și vor vedé, că vor fi urmați de mulți. Și, o! câte rele, câte îmbătrâniri fără vreme, câtă habăncire, câtă sârăcie, câte spargerii de case (vezi de pildă numai urta întâmplare ce o povestim la „Noutăți“ despre minunile unui țeran), câte umpleri de temniți și altele, cari azi se întâmplă din pricina beuturii, mai ales a beuturii de vinars, — atunci vor trece de la noi, vom crește în vază și în cinste și și în avere!

Leghion e azi numărul reilor ce vin jucând horă în giurul mamonului lor, a beuturii, în mijlocul poporului, ele vin nor și ne întăneacă: începeți stăpânirea de la beutură ori refineria chiar de tot de la ea, și vede-veți în scurti ani străbătând prin norul de azi razele soarelui aducător de bine. Altfel vor înflori și sporii în toate familiile singuratice, satele noastre și neamul peste tot.

Ioan Moja.

a lovit în cap pe un soldat de lângă colonel. Soldații sar și încunjoară casa; dau să spargă ușa, nu pot; trag focuri în streșină, casa nu ia foc. Un oficer începe atunci să tragă focuri de revolver pe fereastră. În urmă, ușa casei se deschide și iese un Turc înalt și frumos și-i lasă jos pușca. Ai noștri săriră să-l ucidă, dar colonelul i-a oprit. Turcul, văzând bunăstarea colonelului, s'a alipit de el și s'a ținut tot de dînsul, întocmai ca un câne de stăpân-său, urmându-l prin sat.

Compăniile ajunseră acum în marginea satului. Tot satul era curățit de Turci.

Dar aici se pomeniră earăși într'o ploaie de gloanțe. Veniau multe și iute, de unde-va.

Eată că sosesc de pe marginea satului câte-va compăni românești din batalionul care se adăpostise în șanțul de lângă puț.

„De unde trag Turcii?“ întrebă colonelul. „E vre-o redută?“

„De la telegraf“, răspunseră compăniile. „S'au adunat Turcii acolo!“

Pe câmpie, între Smârdan și Inova era o casă mare cu două rânduri. Aici aveau Turcii telegraf.

Flăcăii erau oboșiți; mulți abia se mai țineau pe picioare. Dar colonelul le

spune, că nu pot să fie mulți Turci la telegraf.

„Haideți, să-i dăm gata și pe ei!“ zise colonelul și flăcăii s'adunară pe lângă dînsul. Era adevărat, că nu erau mulți Turcii, dar ochiul bine și pe câmpia netedă, în grămadă. Uciseră pe mulți de-ai noștri.

Românii încep să alerge și într'o clipită încunjoară casa. Turcii ne mai puțând să tragă cu puștele, au dat să sară pe ferestri dar care cum săria, ajungea în baionetă. Se mai țineau însă o mână dintre ei prin odăi. Românii sparg ușile, se urcă pe scări, îmbrăncindu-se cu Turcii care le țineau calea, intră prin odăi și i omoară pe toți.

Focul a încetat și din partea noastră și dintr'a Turcilor. Atunci au început trîmbițele să sune de repaos, și compăniile s'adunară pe lângă steag. Sanitarii adunau prin sat pe cei morți.

VIII.

De-odată începură să curgă earăși gloanțe spre compăni. După multimea lor, se vedea că Turcii sunt în număr mare de unde trag. Îndată alergară căți-va băceți să ispitească locul și aduseseră veste că, Turcii trag dintr'o vâlcea de pe marginea satului Inova, că locul e șes până la ei, ca adăpostire până acolo nu e de cât un șant de grădini, la vre-o cincizeci de pași de compăni.

Românii încep să alerge repede, spre șanțul acela, se asviri în el și trag spre Turci. Le venia bine așa, căci erau osteniți de tot și acum împușcau culeșii. C lănelul stetea în picioare, așezându și oamenii la locuri, și nu băga de seamă că gloanțele îi șuerau pe la urechi.

Turcul, pe care-l scăpase de moarte începu să facă semne colonelului, să se vire în șant. Colonelul s'a adăpostit în urmă, lângă un gornist, și luând pușca din mână acestuia a început să tragă în Turci. El era cunoscut ca un bun ochitor. Însuși povesteste, că în dreptul lui a văzut pe un Turc bărbos, cu o traistă legată în spate ca o ranită, cum tot ieșea pe malul vâlceleii, ochia spre Români, și earăși se da jos. Colonelul l-a pândit, ținînd spre el, și de trei ori a tras și nu l-a nimerit. Turcul tot ieșea pe mal, dar a patra oară plumbul colonelului l-a răsturnat în vâlcea.

După vre-un sfert de ceas, Turcii au încetat dintr'odată focul. Parășiră vâlcea dându-se îndrăc prin Inova spre satul Capitanovcea.

Earăși se făcu liniște. Compăniile eșiră din șant, dar se țineau gata să se pomenască earăși cu gloanțe de unde-va.

Nu s'a întâmplat însă nimic, cu toate că ei știau că împregiur mai sunt adăpostiri

turcești. Era seară. Soldații nu mâncaseră nimic toată ziua.

Și earăși sunară trîmbițele de adunare și de repaos. Compăniile s'au strîns pe lângă steag. Într'o vreme par-că se auziră împușcături dincolo de Smârdan spre redută cucerită.

Erau într'adevăr împușcături. Un căpitan cu o companie de oameni scosese pe Turcii robiți din redută și voia să-i ducă în lagărul nostru. Dar pe drum au sărit Bașibuzaci călări asupra Românilor, ca să mântue pe robiți. Flăcăii își biți fără veste s'au apărut; dar n'au putut să țină piept și cu Bașibuzacii și să aibă și ochii la robiți. Și așa, toți robiții au scăpat, apucând câmpia spre Vidin. Tururile însă, două câte le aveau în redută, au rămas ale noastre.

Împușcăturile acestei compăni erau cele ce se auziau pe câmpia Inovei.

Sunetul trîmbițelor, cari cheamau pe soldați să se adune, au fost auzite și de alte compăni dintr'alte părți. Maiorul Ulescu cu ai săi a venit cu multă grabă să se împreune cu soldații colonelului. Îndată începură să vie și dorobanții.

Dar de unde veniau?

CONGRESUL LIGEI CULTURALE.

— Ședința de dimineață.

Deschiderea.

Duminecă la ora 10 și jumătate deschis la Atena al optulea congres al Ligei culturale.

Mai întâiu s'a format biroul, conform hotărârilor din patru președinți de secție, sub președinția d-lui M. Vlădescu, președintele comitetului central executiv.

Cei patru președinți de secție erau: Perietzeanu-Buzău de la București, N. Ștefan de la Iași, Stroe Beloesu de la Brașov și Chișinău de la Craiova.

D. Perietzeanu Buzău face apelul nominal al delegaților. Răspund numai 37 din 66.

Mai târziu vin și alții, așa că sunt aproape 50 delegați, cari participă la congres.

Început cu încetul sala bibliotecii, unde se ține congresul, se umple de asistenți.

Discursul d-lui președinte Vlădescu.

Dl Mihail Vlădescu salută pe congresiști și le aduce laude, pentru-că, deși în vremuri grele, ei au știut să nu uite interesele Ligei, cari sunt și interesele națiunii. Zice dl Vlădescu, a trecut printr-o boală grea, dar a scăpat în sfârșit și noi suntem chemați să-i dăm un nou avânt prin activitatea noastră. Vor fi mulți, cari vor veni să actualizeze comitetul executiv n'a lucrat după cum trebuia. Declar, că acest comitet a fost împiedecat să lucreze așa cum era de dorit. Acum, cu ocazia congresului, liștiți sunt chemați să-și dea părerea asupra activității Ligei și liberi sunt să vorbească în fața ei pe orice vor crede de cuviință. Cei cari ne vor urma să muncească, să se sacrifice, și noi vom fi alături de ei.

Cu aceste cuvinte spuse, declar deschis al optulea congres al Ligei.

Raportul secretarului

Dl S. Mureșanu face o sumară descriere a suferințelor Românilor din Transilvania din partea Ungurilor; apoi constată, că în același timp cu persecuțiile de peste Munți, aieși în țară era tăcere și napăsare. Și era atâta napăsare pentru chestia națională, lucată „Liga Română”, publicația oficială a Ligei Culturale, a trebuit să lucreze.

Mai departe, dl Mureșanu arată, cât de mult au câștigat moralicește Români prin participarea la congresul orientaliștilor ținut la Roma.

De asemenea cauza română a fost servită admirabil de către deputatul român dl Dr. G. Popovici, în Delegațiunea austriacă.

Dl Mureșanu termină cu un călduros apel la valoroșii luptători români de peste Munți, îndemându-i, din partea Ligei, să se împacă și să lucreze în comun.

Raportul censorilor.

Dl Dem. S. Nenișescu, din partea censorilor, dă citire raportului asupra chestiunii financiare a Ligei. Din acel raport se constată, că de la 18 Maiu 1899 — 24 Maiu 1900, s'au încasat 20711 lei 50 bani și s'au cheltuit 20027 lei, 20 bani. Suma rămasă în casă fiind de 654 lei 30 bani.

Dl Perietzeanu-Buzău, casierul central al Ligei, se desărcinează de gestiunea financiară.

Critica adusă Ligei.

Dl C. Barcan, din Drăgășani, care cu astăzi se publică în broșură dărea de seamă de la congresul acesta. În urmă dl Barcan

spune, că ar fi de dorit, ca neînțelegerile dintre secțiunile Ligei să nu mai fie rezolvate prin ajutorul parchetului. (Aplause).

Dl Vlădescu răspunde, că va dispune publicarea dărei de seamă de la congres.

Dl N. Brinzău din Pitești se declară nemulțumit de cele spuse prin raportul secretarului. Noi — zice dl Brinzău — acum nu vrem să știm ce au făcut Ungurii în Transilvania ori dl Tocilescu la Roma; noi vrem să știm: ce a făcut Liga timp de un an. (Aplause). Raportul anual nu ne vorbește despre aceasta. Să ne vorbească. Să ne spun, de ce s'au retras doi membri din comitet, pentru-că nu vrem să credem, că ei s'ar fi retras ca nemulțumiți.

Răspunsul d-lui Președinte.

Dl Vlădescu: Nu se poate spune în public activitatea tainică a Ligei, căci ar fi în detrimentul acelorora, în ajutorul cărora am venit. S'a spus numai ceea-ce se poate spune. Dacă activitatea vădită a Ligei L'a fost în de-ajuns de mare, cauza e înlocuștigă publicată. Eu, guvernamental cum sunt, n'am încetat de a-mi face datoria și mi-oiu face neconținut.

S'a spus că s'au retras doi membri din comitet. Aceia sunt dnii V. A. Urechia și A. Florescu. Dlor s'au retras, dar' n'au spus lamurit pentru ce s'au retras.

E drept, că anul trecut în congres s'au luat unele deciziuni, cum e recunoașterea Ligei ca persoană morală și sărbarea centenarului de când Mihail Viteazul a fost domnul celor trei țări române.

S'a luat asemenea deciziuni, dar' nu ușor se pot ele îndeplini. Ar face o copilărie comitetul, dacă ar întrebuița banii; pentru o sărbare a centenarului și n'ar ajuta pe acei luptători români aflați în suferințe.

O propunere.

Dl C. Armașu, din Severin, propune, ca secțiunile din provincie ale Ligei să fie lăsate mai libere în acțiunea lor, ca să vie în contact cu țeranii, să înființeze societăți economice sătenești și să ajute astfel la înălțarea culturală și financiară a adevăratului element românesc din țară.

Propunerea dlui Armașu rămâne să se discute la timp.

Liga și politica

Dl Ionescu, tipograf la dl Göbl, spune, că n'ar mai trebui să se facă politică la Liga. Acum câțva timp din balcoanele Ligei s'a ținut un discurs, prin care era numit trădător unul dintre cei mai mari Români.

Dl Vlădescu: Nu Liga a ținut acel discurs. (Aplause)

Dl Ionescu: Dar' de ce Liga n'a vorbit nimic în chestia școalelor din Brașov?

Dl Vlădescu: Români de-acolo au declarat, că se mulțumesc cu rezoluția dată acelei chestiuni.

Ce rost ar mai fi avut părerea noastră în afacerea lor? Asta ar fi însemnat să facem politică, așa cum faci d-ta acum. (Aplause).

Centenarul lui Mihail.

Dl Take Polierat, din Craiova, protestează contra spusei dlui președinte, că ar fi o copilărie să se serbeze centenarul lui Mihail-Viteazul. Oratorul dă întâlnire peste un an liștiților, la Călugăreni, unde crede că vor veni la sărbătoare zece de mii de săteni. (Aplause îndelungate).

Dl Vlădescu răspunde, că a fost rău înțeles în privința sărbării centenarului.

Enervat, dl președinte spune, că liberi sunt congresiștii să aleagă un alt comitet, dacă nu sunt mulțumiți cu actualul.

— Ședința se suspendă la orele 12 până la 3 d. a.

— Ședința de după amiază. —

Ședința se redeschide la orele 3 și 20 m. Sunt prezenți 34.

Alegerea comitetului executiv.

D. Vlădescu întreabă adunarea, dacă trebuiesc continuate discuțiile, sau trebuie să se procedă îndată la votare pentru alegerea noului comitet.

Telegramă M. S. Regelui.

D. Moroianu propune să se trimeată M. S. Regelui o telegramă din partea congresului.

Propunerea aceasta se primește în unanimitate.

Estă aci și textul telegramei adresate Soveranului:

„Membru Ligei Culturale, întruniți în al optulea congres anual, depun la picioarele Tronului Majestății Voastre omagiul lor de credință și devotament.

Să trăiască Majestatea Voastră, spre binele Patriei și al neamului românesc!

Să trăiască Majestatea Sa Regina!

Să trăiască Dinastia!

M. Vlădescu, Președintele Congresului.

Earăși alegerea.

D. Furcă e de părere să s'amâne pentru a doua zi alegerea.

D. Brinzău cere să se facă alegerea imediat și să s'aleagă o comisiune, care să fixeze o listă.

D. Zlotescu cere suspendarea ședinței spre a se pute membri consulta asupra votărel.

Propunerea d-lui Zlotescu se primește.

Se suspendă ședința pentru 30 m.

D. V. Brăiescu, dela Iași, la redeschiderea ședinței întreabă, cari delegați dela Iași au dreptul la vot, căci sunt dela ambele secțiuni.

D. Vlădescu: Cei din noua secție nu vor pute vota de cât la anul viitor.

Votarea.

Se începe votarea după apelul nominal.

Sunt trei liste, una în frunte cu dl Delavrancea, alta cu dl Urechia și a treia cu dl Vlădescu. Unii membri figurează pe câte două liste, sau chiar pe toate trei.

Resultatul.

Votanți 42.

La primul scrutin obțin d-nii Valerian Urseauu 42 v., Perietzeanu-Buzău 37, V. A. Urechia, 36; Panait Cantili 32, M. Vlădescu 30, Aurel Popovici 23. Aceștia se proclamă aleși ca membri și dl Anton Vănicu, censor cu 26 v.

Au mai obținut d-nii: C. G. Vernescu, A. Florescu și D. Nenișescu câte 17 v., Zlotescu 16, Onciul 13, Delavrancea 12 și Păltineanu 10 v.

Demisia dlui Popovici.

Dl Aurel C. Popovici mulțumește pentru alegere, dar' declară că nu poate face parte din comitet.

Dl Stroe Beloescu roagă congresul să respingă demisia dlui Popovici.

Demisia e respinsă cu unanimitate.

Suplimental de alegere.

Se procede la o nouă alegere pentru completarea comitetului cu trei membri și doi censori.

Sunt aleși membri d-nii: Zlotescu cu 21 v., Florescu cu 13 și Gr. Ștefănescu 13 v., și censori d-nii: G. Adamescu cu 21 v., și C. Rădulescu-Motru cu 17 v.

Telegrama d-lui Urechia.

D. Vlădescu dă citire următoarei telegramă venită dela dl V. A. Urechia:

„Bolnav, regret lipsa mea dela datorie. Urez Ligei un comitet activ și devotat cauzei, influențat de lupte de partide.

Roag să nu fie reales în mitet, din care am deis omul, după întoarcerea dela Roma. Trebuie alese forțe tinere, nu bătrâni ca mine.

Trăiască Liga Română”.

Dl Beloescu aduce laude mari d-lui V. A. Urechia și are încredere în patriotismul și dragostea lui pentru Liga.

Chestia Ligei dela Iași.

D. V. Brăiescu, d'n Iași, cere d-lui președinte să explice pozițiunea celor două secțiuni ale Ligei din Iași.

D. Vlădescu spune, că s'a aplanat incidentul dintre vechea secție ieșană și comitetul central și că ambele secțiuni sunt recunoscute ca făcând parte din Liga culturală.

D. colonel Bădulescu întreabă, dacă e adevărat că vechea secție din Iași a trimis parchetului la Liga centrală? (Aplause).

D. Vlădescu spune, că parchetul a urmărit numai pe secretarul secțiunii Iași, iar nu Liga centrală și dacă a făcut descindere la aceasta, a descins ca să ia actele trimise dela Iași.

Incidentul se închide.

Țeranii și Liga Culturală.

D. C. Armașu își desvoaltă propunerea sa cu privire la întinderea activității Ligei și la sate, sub formă economică.

Cere să se numească o comisiune, care să modifice statutele Ligei și proiectul modificator să fie discutat la Septembrie într-o adunare generală a Ligei.

D. Dr. Gherghel din Pitești cere și d sa numire a unei comisiuni, care să studieze modificarea statutelor Ligei.

D. Stroe Beloescu crede, că statutele Ligei nu împiedică pe liștiți de a lupta pentru ridicarea țeranilor din mizeria în care se află. Ceea-ce trebuie să spunem e, că elementele cari ar trebui să lucreze pentru binele țeranilor, li speculează. Invățătorii și preoții trăiesc de pe urma țeranilor și cam puțin bine le aduc.

Nici studentii noștri, nici întreaga noastră pătură cultă nu se interesează de soarta țeranilor. Să ne mândrim, zice dl Beloescu, că dl Armașu a arătat că se interesează de soarta țeranilor.

Dar să nu modificăm statutele.

D. Mihăilescu spune că Liga din Predeal a înființat o societate economică țerănească.

Întreabă apoi, ce s'a făcut cu chestiunea milionului și cu suma de 1000 lei dată de Liga din Predeal.

Dl Vlădescu spune că sumele pentru milion se depun direct de secții la casa de economii.

În privința propunerii d-lui Armașu dl președinte e de părere, ca să se mai studieze chestiunea și să se aducă în viitorul congres și un proiect în această privință.

Dl Zlotescu observă, că așa se lucrează la Liga, adică se amână toate chestiunile, dela congres la congres.

Inchiderea congresului.

Dl Valerian Urseauu propune să se invite dl Urechia, ca să vie să lucreze alături cu comitetul pentru progresul Ligei. Ca ales în comitet dl Urseauu roagă pe liștiți să-și ducă mai departe activitatea lor pentru Liga.

Dl Vlădescu urează d-lui Urseauu spor la muncă pentru prosperitatea Ligei.

Vorbind despre greutățile ce le întâmpină conducătorii Ligei, arată, cum toți aceia cari doresc să se facă mult la Liga, nu vin să lucreze acolo.

Dl Vlădescu mulțumește congresiștilor pentru devotamentul lor și declară închis al optulea congres al Ligei.

Ședința se ridică la orele 6 și 15 m.

Comoara de aur.

— Povește higienice și de scăparea vieții, scriso pe înțelesul și pentru folosul țărânului român. —

De
Iuliu Bugnariu Sălăuțanul.

Motto: Sănătatea până la un punct este în mâinile noastre.

(C. Șt. S.)

Văruitul, Coloritul.

Păreții odăii de locuit, din timp în timp, trebuie să-i văruim, pentru-că în decurs de mai multă vreme, se adună pe ei pulbere și alte murdării, care ne pot cauza morburii; varul însă are puterea de a nimici aceste materii stricăcioase.

Când colorăm sau zugrăvim o odaie, trebuie să fim cu băgare de seamă la aceea, ca colorile să nu conțină otravă. Așa d. e. colorile verzi aproape toate sunt otrăvicioase. Să ne ferim dară de chiliile colorate în verde. Asemenea nu este cu cale a întrebuița colorii oleioase, pentru-că și acestea împiedică aerisirea naturală.

Padimentarea chiliei sau odăii.

La padimentarea chiliei încă trebuie să fim cu mare băgare de seamă. Chiliile umplute numai cu lut și nepadimentate sunt umede, necurate și nesănătoase. Pe padimentul de cărămidă ușor ne putem răci, dacă pe acela umbliăm desculți. Padimentul de lemn (scânduri) numai atâta scădere are, că printre scânduri rămâne loc gol, în care se adună pulbere și se țin purci; și chiar pentru aceea trebuie să lipim scândurile la olaltă. Padimentul este a se ține curat: prin măturare regulată și spălare deasă.

Ferestrele.

Ferestrele dela o casă sunt un lucru foarte însemnat. — Ele — după puțină — trebuie să fie mari, ca să poată străbate prin ele destulă lumină în chilie. Lumina zilei este chiar așa de trebuincioasă pentru susținerea sănătății, ca însăși căldura soarelui; chiar așa de însemnată pentru om, ca și pentru plante, care, fiind în întunec, se răcesc și răsucesc. Prin urmare la chilie de locuit trebuie să fie ferestri destul de numeroase și destul de mari, ca astfel să poată străbate prin acelea lumina zilei.

Ferestrele să fie largi și să se deschidă ușor și deplin, ca așa să corespundă cerințelor de aerisire.

Pe lângă acestea se mai poartă, ca ferestrele să se poată închide bine, pentru-ca în vreme de eamnă să împiedice răcirea chiliei. Ferestrele mai au apoi și aceea însușire, că vara încălzesc chilie, dacă soarele bate în

spre ele; pentru aceea vara tragem poartă ferestri așa numite la jaluși, care sunt cu mult mai răi conducători de căldură decât sticla.

Intocmirea din lăuntru a locuinței.

Omul își petrece a treia parte din viața sa în chilie de dormit; pentru aceea chilie de dormit are mare influență asupra sănătății lui. La intocmirea din lăuntru a locuinței să fim cu băgare de seamă la aceea, ca să avem o bună chilie de dormit.

Aerul din chilie de dormit de regulă e foarte rău, pentru-că acolo cea mai însemnată stricăciune a aerului este evaporarea corpului. La aceasta se mai adaugă și aceea dătină rea, că nu lăsam să intre aer în chilie, ci închidem ușile și ferestrele ca de ciună.

Într-o chilie să nu doarmă mulți oameni împreună, pentru că aerul cel bun se consumă în timp foarte scurt și în locul acestuia se înmulțește aerul rău și nesănătos.

(Chilie de dormit să fie largă și curată; nu strîmță și întunecoasă. Chilie de dormit să se aeriseze bine. În timp de vară, când temperatura e caldă, să dormim lângă fereastra deschisă. Gura și nasul să nu le băgăm sub țol (plapomă). Și toate acestea pentru aceea, ca să avem aer în deajuns. Vestmintele de pat să le aerisim în toată ziua odată, mai ales dimineața.

E foarte bine, ca să avem chilii separate pentru copii și oameni morboși.

Cuțina, la o casă sănătoasă, trebuie să fie întocmită astfel, ear' din aceea să nu poată ajunge abori ori fum în chilie de locuit, căci prin aceasta să strică aerul.

Pe lângă casă trebuie să mai avem și o reteradă corespunzătoare. Rețerada trebuie să fie aerisită și întocmită așa, ca exhalatiunile dintr'înă să nu poată pătrunde în locuință și să nu infecteze aerul din apropiere. Prin exhalatiunile din rețeradă se strică aerul și se răcesc morburile epidemice. Rețerăzile trebuie adeseori aerisite și spălate, apoi desinfectate cu vitriol de fier și acid carbonic (500 gr. la 10 litri de apă).

(Va urma.)

ACADEMIA ROMÂNĂ

CONCURSURI PENTRU PREMII 1900.

A. Premii pentru cărți publicate

II. Premiul Statului Eliade-Rădulescu, de 5000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1901 unei cărți scrise în

limba română, cu conținut literar, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noiembrie 1898 până la 31 Octombrie 1900

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 12 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la 31 Octombrie 1900.

III. Premiul Adamachi, de 5000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1901 unei cărți scrise în limba română, cu cuprins moral de ori-ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noiembrie 1899 până la 31 Octombrie 1900.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 12 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la 31 Octombrie 1900

IV. Premiul Statului Lazăr, de 5000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1902 unei cărți scrise în limba română, cu conținut științific, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Noiembrie 1899 până la 31 Octombrie 1901, sau celei mai importante invențiuni științifice, făcute dela 1 Noiembrie 1899 până la 31 Octombrie 1901.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 12 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, va fi până la 31 Octombrie 1901.

V. Premiul Asociațiunii Craiovene pentru dezvoltarea învățământului public, de 1500 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1903 celei mai bune cărți didactice în limba română dintre cele tipărite de la 1 Noiembrie 1898 până la 31 Octombrie 1902

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 6 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la 31 Octombrie 1902.

VI. Premiul Hași-Vasile, de 5000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1906 unei cărți scrise în limba română și publicate în timpul dela 1 Noiembrie 1899 până la 31 Octombrie 1905, al cărei cuprins va fi:

Istoria comerțului în Români, sau starea actuală a comerțului în România sau studii asupra legăturii comerciale în statul român, sau ori-ce alte subiecte privitoare la comerțul român.

Terminul depunerii la cancelaria Academiei, în 6 exemplare, a cărților propuse pentru concurs, este până la 31 Octombrie 1905.

Notă — Concurșii sunt obligați a arda tot-deauna în scris: pentru care anume premiu prezintă lucrările lor la concurs.

(Va urma.)

Concertul sodalilor români din Sibiu.

Sibiu, 29 Maiu v.

O plăcută seară ni-a procurat Reuniunea sodalilor români din loc, prin aranjarea unei convenții sociale împreunate cu cântări și joc, în ziua primă de Rusali, 28 Maiu v. a. e., în pavilionul din „Hermaangarten“.

Ac-astă Reuniune, prin înțeleapta conducere a zelosului și neobositului ei president, dl Victor Tordășanu, a dat și deosebită dovadă, că și urmărește cu deosebită atențiune ținta propusă de a progresa și că și-a câștigat deja locul de onoare între celelalte reuniuni din patrie de felul ei, așa încât putem liniștiți a ne lăuda, că în Sibiu avem o „Reuniune“ a sodalilor români bine organizată, înțeleptă condusă și că bune treburi face.

Nu pot înțeleg, de ce inteligența română rămâne așa de rece față de această clasă de oameni? Ce-i îndeamnă să stea așa departe și nepăsători față de ei? Deși trebuința zilnică avem de dinșii.

Și dacă avem cât de mulți sodali, numai spre binele și fericirea noastră va fi. De ce dar atâta desconsiderare? În zadar, căci suntem noi o seamă de cârturați, care ne batem în pect colindând lumea largă pe motivul că spriginim tot ce e Român și dă semne de progres, ear — durere — în faptă facem tocmai contrariul, căci eată la petrecere abia am putut însemna pe următorii: D-ni Nicolau Cristea, Mateiu Voileanu, Dr. Elie Cristea, Ioan Broju, Ciurcu (Brașov), Dr. V. Dan, Macrea (Hunedoara), A. Trif, V. Osvadă, T. Popoviciu, P. Tincu, I. Șui, P. Cotoșiu, E. Vancu și T. Orlea; d-nele Octavia Voileanu, Ioana Rebeș, d-na Cenariu și d-soarele Elvira Cristea, Greavu și Veturica Măcellariu. Atâta tot.

Concertul s'a început la orele 8 soara. Un grup de d-soare, îmbrăcate în costum național, împodobit cu frumosul nostru trei-color, apar pe bină și încep cântarea „Ce faci Ioană“. Inimile tuturor sălta de bucurie, la auzul frumosului cântec curat românesc. În care maestrul George Dima a intrat multă artă. Executarea a fost cât se poate de exactă. La insistența publicului a fost repetată. Punctul 2. „El B'baa“, în care maestrul pielar Nicolau

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“

În așteptare.

Ardeau uscate vreascuri
În giur de o tulpină,
Cântau în vatră greerit
La palidă lumină,

S'alunge ear uritul
Din casa ei pustie, —
Demult e dus sormanul,
Și urma-i nu se știe!

De câte-ori voit-a
S'arunce fusu'n pară,
Să lase 'n foc pustia,
Cu viața ei amară,

Și caerul să-l ardă
Și furca să o rumpă,
Să-și lege 'n gât copila,
Comoara cea mai scumpă!

Dar fu destul, copila
Să-i caute 'n ochii reci,
Ș'o vorbă rugătoare:
„Măicuță, să nu pleci!“

Se mângâia măicuța,
Cu ochii 'n lacrimi plini:
„E tot mai dulce moartea
Acasă, ca 'n străini!“

Iosif Stanca.

Cântece cătănești.

(Din Zorlențu-mic).

Zilele ca visul trec
Vine vremea mea să plec;
Vine vremea să pornesc,
La Viena să m'opresc.
Pare-mi rău și mi năcăz,
Că la toamnă satu-mi las.
Foate verde rosmalin,
Eu mă duc, trei ani nu vin.
Neamțule, tu nu faci bine,
Unu-l iai, altu rămâne.
Bine-ar fi să iei de rind,
Să nu umbli alegând;
Sub măsură căți ai pus,
Soartea mea s'o fi ajuns.
Rămas bun, frumos Bănat,
Eu de tine mă despart;
Dela toamnă incoala
Trei ani nici nu te-oiu vedea.
Nu știu, Doamne, când mai vine
Vremea săntore ear în tine.
Rămas bun, prietini și frați,
Eu mă duc, voi rămâneți;
Dar' să nu vă pară bine,
Că și rindu vostru vine;
Nu vă pară că m'oiu duce,
Mă puteți și voi ajunge,
Că așa-i rindu făcut:
Unii vin, alții se duc.
Cătănia-i boală grea,
Vai de cine-ajunge 'n ea:

Lasă mamă, lasă tată,
Când vine vremea, și pleacă,
Lasă tot ce 'n sat i drag
Și ia lumea-n lung și-n larg.

Plânge, mândră 'n urma mea,
Că doi ani nu mi vedea,
Cătăni'ardă-te focul,
Că bine-mi mâncași norocul,
Când îmi fu lumea mai d'agă,
Mă făcuși să-mi fie neagră.
Mă mir, Neamțule, de tine
Și pământul cum te ține;
Câte mame lacrimi varsă,
Când copiii lor le lasă,
Toți te blastemă ca mine,
Căți se duc în țeri străine.
Nici nu-i om să poată spune
Cătă jale lași tu-n lume,
Cătă-i și 'n inima mea —
S'ai și tu parte de ea...

Satul meu poți arde'n foc,
Eu în tine tot n'am loc.
Plânge inima în mine,
Că la toamnă plec din tine.
Din ochi lacrimile 'mi curg
Nici nu știu unde mă duc.
N'am făcut la nime rău,
Și tot plec din satul meu
Altu face cât de multe
Și din sat nime nu-l duce.

Neamțule, pân'am crescut,
Tu nici grije n'ai avut,
Dar acu și eu vîd bine,
Cătă grije ai de mine,
Că mă scoți din sat plângend
Și mă pui cu alții 'n rind;
Mă scoți din hainele mele,
Ca să 'mbrac sdrênțele tale,
Și doi ani și jumătate
Eu să-ți port vițelu-'n spate,
Să-ți spăl pușca de rugină
De opt ori pe săptămână.

Compuse de: Nicolae Tucu, june.

Poesii populare.

(Dela Rusca.)

Auzit-am, auzit
Astăvară la cosit,
Auzit-am o minciună,
Că la Rusca-i apă bună,
Cine bea tot să împreună
Și la Rusca-i apă rece,
Cine bea de dor ti trece.
Dar asta nu-i de crezut
Că eu apă i-am bătut
Și de dor nu mi-o trecut.

Duce-m'aș și tot m'aș duce
Dor să nu mă mai apuce;

† Sebastian Coșbuc.

Din comuna Hordru (lângă Năsăud) se anunță următoarea știre tristă:
 Jot dimineața, în 7 Iunie n. a. c. a încetat viața Venerabilul nostru preot, neuitatul mult deplănsul părinte sufletesc: Sebastian Coșbuc, tata iubit al marelui nostru poet George Coșbuc. Știrea despre moartea acestui vrednic preot și bun Român a izbucnit ca fulgerul prin toate comunele din fostul district al Năsăudului și tot, și l-au cunoscut, și-au exprimat resembrările lor. Deși înaintat în vârstă, căci are de 82 ani, totuși până în ceasul din urmă a rămas la deplină conștiință astfel, încât neîntrerupt dădea povești înțelepte soților și fiilor sei, cum și fiilor sei sufletesci, pe care îi iubia atât de mult.

În suferințele sale cea mai arzătoare lăcomie avea, să mai vadă încă odată pe fiul său George, pe care nu-l văzuse din anul 1887. Dar „George e dus, e dus și nu mai vine“, și viața bunului său părinte s'a stins, s'a mistuit, fără de-a mai răma în față pe acela, care prin geniul său mare a făcut părinților bucurie nemăsurată și un nume mare, ear' poporul român, de la Nistru până la Tisza, fală și cinste nepieritoare.

Venerabilul defunct în tot timpul vieții sale a fost un adevărat păstor sufletesc, având ca devisă: iubirea bisericii și a școlii, conducerea înțeleaptă a poporului de sub păstoria sa la bunăstare și prosperare religioasă, morală și materială.

A doua zi, Vineri seara, în 8 I. c., s'a făcut pentru sufletul decedatului un parastas.

Inmormântarea s'a făcut Sâmbătă, în 9 I. c. la 10 oare a. m., cu toate onorurile ce se cuvin unui preot vrednic și cinstit. Ceremonialul inmormântării a fost îndeplinit de iubitul nostru vicar, Reverendisimul domn Dr. Ioan Pop, asistat de următorii preoți: Grigore Pop și Valeriu Murășan din Telciu, Pavel Chita din Romuli, Demian Pop din Bichigiu, Vasile Dumbravă din Salva, Fodor Dumitru din Runc, Ioan Zintrelin din Zagra, Gavril Onișor din Găureni, Ioan Rusu din Poieni, Ioan Născuț din Năsăud și Iacob Pop din Hordru, cari toți și-au achitat datorința în chipul cel mai vrednic.

Dintre membrii familiei au fost de față soția decedatului, apoi fiii și fiicele: Leon, preot gr. cat. în Leșu, Aurei, cassar comunal și proprietar în Hordru, Elisabeta, preoteasă văduvă în Salva, Anghelina, preoteasă în Feldru; Constatin Pop, preot gr. cat. în Feldru, Ioana Coșbuc, preoteasă în Leșu, Tavifta Pop, preoteasă în Telciu, Iuliu Bugnariu Sălăuțanul, învățător în Hordru, ca nepoți și nepoate, veri și vere, gineri și nurori. Afară de aceștia am mai văzut și alte rude și cunoscuți, între cari amintesc pe următorii: Dr. Pavel Tanco, profesor și director executiv al societății de imprumut și păstrare „Aurora“ din Năsăud, Dr. Constantin Moisil, profesor în Năsăud, Gavrilă Scridon, profesor în Năsăud, Iacob Pop, director normal în pensiune în Năsăud, etc.

După săvârșirea prohodului, Reverendisimul Domn vicar, Dr. Ion Pop a ținut o proză frumoasă vorbire, prin care a stors lacrimi de durere din ochii tuturor celor de față. La fine a mai vorbit tinărul preot Iacob Pop, care asemenea s'a achitat pe deplin de datoria luată asupra 'șt.

Mai țin să amintesc la acest loc, că răspunsurile de la prohod le-au executat 16 studenți de la gimnaziul superior român din Năsăud, sub conducerea vrednicului profesor și preot, Emil Stefanuț. După astucarea rămășițelor pământești în cimitirul bisericii, toți cei de față s'au dus la casa decedatului, unde preoții, în frunte cu vicariul, au slujit pârharul și apoi s'au ospătat din cele ce a dat bunul Dumnezeu. După acea-

sta fiecare s'a depărtat în pept cu o jale adâncă.

Dee Dumnezeu sfântul, ca pentru părintele nostru sufletesc, care s'a mutat de la noi, să se pregătească în cerinți bucuria în veștii țitoare și coroana fericirii fără de sfârșit! — Iuliu Bugnariu Sălăuțanul, învățător.

Dela „Enciclopedia-Română“ cetire.

— UNA LA ZI. —
 „Dor — dorință amestecată cu durere.“
 Vol. II, p. 203
 Notă. Așa un fol de mămăligă cu brânză!

Noutăți

Arad, 15 Iunie 1900.

Concurs de gimnastică. Eri elevii liceului din Arad (clasele gimnastice și reale precum și preparanții de stat) au avut concursul de gimnastică pe câmpul din fața fabricii de vagoane. Profesorii Nagy Sándor, Palotay Antal și Janasovics Ferencz pot fi mândri de rezultatul la care au ajuns. Serbarea a fost cât se poate de animată. Premiile li-au împărțit dl Vászrhelyi Béla. Între cei cari au luat premii (chiar și câte două) sunt și Românii Petru Opre, Bugariu, Grumaz, Vațian și Hadan. Un public imens a asistat la această producțiune artistică.

Episcopat unguresc în Fiume. Foile maghiare se topesc de bucurie, că ministrul Wlassics vrea să înființeze un episcopat unguresc în orașul autonom Fiume. Se zice anume, că ministrul cultelor negociază cu primatul în chestia, cum s'ar putea ca Fiume să capete un episcopat de sine stătător, ori apoi să fie anexat (orașul Fiume) la vreun alt episcopat unguresc.

Cununie. Duminecă în 4/17 Iunie dl profesor Pavel Percea se va cununa cu d-șoara Hortensia Popescu, gentila fiică a d-lui Victor Popescu, avocat în Brașov. Cununia va fi în biserică gr. or. Sft. Adormiri din Brașov-cetate.

Trimitem cele mai sincere urări de bine și fericiri tinerei perechi.

Corul seminarial, condus de dl Trif Lugojanu, care a luat parte la serbările din Oradea-Mare și Rontău, se compune astfel: Tenori prim: Gavril Poplucă (teol. curs. III), Teodor Roxin (teol. curs. I), Dimitrie Bugariu (prep. c. IV), Stefan Stefan (prep. c. IV); tenori II: Octavian Feier (prep. c. IV), Nic. Mișu (prep. c. IV), Cornel Mladin (prep. c. IV) Bariton: Ioan Serbu (teol. c. I), Petru Colțeu (prep. c. IV), Valeriu Sepi (prep. c. IV). Basisti: Ioan Ardelean (teol. c. II), Samuil Iacob (teol. c. I), Eremie Leucuta (teol. c. I), Trăian Nagi (teol. c. I).

La primirea în Oradea-Mare a P. S. Sale Episcopul Goldiş și a vicariului V. Mangra am omis să înregistrăm și numele d-lui preot Andrei Horvat. Facem aceasta acum, cu atât mai oșebit, cu cât dl Horvat are o bună parte din acea frumoasă primire și cu cât este nu numai preot harnic, activ și zelos, dar anul de zile a fost între cei cari țineau piept întotdeauna voinicește când era vorba de fostul său profesor V. Mangra. Și puțin vor fi simțit, în cele trei zile de serbări, bucurie și satisfacție mai mare de cum a simțit Andrei Horvat, bravul pret din Oradea-Velenje!

Românețe brave. La institutul preparandial de fete, condus de călugărițele franciscane din Sibiu, au depus examenul de calificare învățătoarească pentru școlile elementare 28 de fete, între cari sunt și 4 Române: Eugenia Bardoși, Maria și Cornelia Muciu și Aurelia Stoica, dintre cari 3 sunt calificate cu calificul general eminent, ear' una cu calificul foarte bine.

Distincțiuni. Foaia polonă „Słowo Polski“ comunică din Viena știrea, că Javorski și Dziedusicki, președintele clubului polon, au primit înalte distincțiuni din partea M. Sale

Monarchului, pentru marile servicii, ce au adus guvernului întru aducerea liniștii în parlament. Au fost distincți anume: Javorski cu marea cruce a ordinului Leopoldin, ear' Dziedusicki cu ordinul coroanei de fer clasa II.

Neamurile s'au pornit cu procese. Începutul l'a făcut paza Puticel, dând în judecâă pe învățătorul Andreescu, care ci-că l'a calomniat, spunând că a luat mită de la mai mulți învățători. Procesul s'a înfățișat Marți, la judecătoria cercuială din Timișoara. A pățit o însă paza, pentru că în urma pledoariilor dlui avocat Dr. Suciu (din Arad), judele nici n'a intrat în meritul cauzei, ci a dispus cercetare, că pe ce cale a ajuns Puticel în posesia unei scrisori private, în virtutea căreia ridică învinuire împotriva învățătorului Andreescu, fiind bănuială, că scrisoarea l'a venit în mână pe cale necinstită, ce se pedepsește prin lege. În același timp dl Dr. Suciu a opinat, că procesul nu se poate continua până ce nu se sfințește cercetarea disciplinară cerută la Consistoriu contra protopopului abuziv, chiar din incidentul, pentru care dl Puticel ridică acuza de calomnie. Dl Suciu a mai arătat și asupra împregiurării, că dl Puticel se leagă de un învățător pensionat, pe când în „Tribuna Poporului“ s'au scris lucruri grave de tot, fără-ca voinicosului pașă să-i dea mâna a face proces.

Estă de ce judecătorul a și împlinit cererea dlui Dr. Suciu și a suspendat procesul, prin care Puticel credea să-și repare grabnic și ușor — onoarea.

La universitatea din Cluj pentru anul școlar 1900-1901 o ales rector profesorul de polițică și statistică Dr. Gavril Vályi, ear decani sunt aleși: la facultatea juridică Dr. Ludovic Furkas, la cea de medicină Dr. Coloman Buday, la facultatea filosofică Dr. Ioan Csengeri, ear' la cea de matematică Dr. Stefan Apáthy.

Necrolog. În 14 I. c. n. simpaticul și vrednicul medic comunal din Secodor dl Dr. George Vessa și familia a îndurat o grea lovitură prin pierderea iubitului lor fiu Liviu, care după un morb scurt abia în etate de 7 ani, a trecut la cele eterne. Îl deplâng întristății săi părinți și 2 surori mai mari ale sale: Luliana și Emilia.

Rămășițele pământești ale inocentului decedat — pe lângă ceremonialul convenit — se vor înmormenta în 15 I. c. la 4 ore post meridiano în cimitirul gr. or. român din Secodor.

Dumnezeu să consoleze pe întristații părinți.

Necrolog. Ni-se scrie: Nicolae Ciura, învățător în Lunca, (tracul Vascon), după un morb lung și greu de pept, a răposat la 13 Maiu a. c. Inmormântarea l'a făcut în 15 Maiu. Serviciul funebru l'au oficiat preoții: Ioan Coroi, Leontina Popovici, Moise Popovici și Ilie Bursaș. Dintre învățătorii abia au participat patru și anume: I. Coste, V. Sala, Ștefan D. și Mihaela Ciura, cari, ca colegi au pregătit a duce înșiși sieriul până la mormânt. Decedatul avea etatea de 40 ani și servise ca învățător 14 ani. Era om de inimă, cu maniere fine și blând. Ombucase în pace! — Un amic.

Pădure în flacări. Marțur, în 13 I. c. o pădure uriașă a fost aprinsă în apropiere de orașul Cașovia. Întreg tinutul era în flacări uriașe și camenii cuprinși de spaimă, că incendiul străbate în oraș. Pompierii au fost cu totul inapotenți față cu marea de flacări. Astfel popor mult și miliție au eșit să împiedice pericolul, care, în cele din urmă, a fost poshit, după ce mari teritorii de pădure au căzut pradă incendiului.

Triste urări ale beției. În „Bunul Econom“ de Duminecă cetim următoarea întâmplare: Un țeran din Orăștie (I. I.), neavând bani la dînsul și având poftă de beut, a rugat pe cărciumarul să-i dea rachiu, că îndată ce merge acasă cere dela nevastă bani și vine să-i plătească. I s'a dat rachiu și a plecat apoi „înbușorât“ acasă. Nevasta însă n'a vrut să-i dea nici un ban, sătulă fiind de atâta aruncat pe beutură. Omul, văzând că nu e modru de a scoate dela ea bani, s'a rugat de un vecin să-i împrumute crucerii de căți avea lipsă, și vecinul l'a împrumutat. S'a dus apoi din nou la cărcimă, și cătrănit și-a pus de gând să se amțească bine, și apoi să-și răbune asupra femeii, fiind-că nu l'a dat bani. A mers s'o bată, dar femeia fugise de-acasă din cauza lui. Ce bătut însă îl trebuia să bară, căci demonul rachiei se înferbântase întruasul și-l încurajă la prostie. S'a pus și a bătut — ferestrele casei!

că și ele sunt de vină; și dă-i și dă-i cu o scândură, până-ce le a zdrobit pe toate cu rama cu tot! și apoi s'a culcat și-a adormit. În ziua următoare dimineața, sculându-se, parăsit acun de duhul vinarsului, și-a pus capul între mâni și a început a plânge cu amar de fața proastă și strigă de el împins de satava. Dar abia trecu o zi, și în ceea-laltă toă ear' drumul crășmei să se mână și să mai aite de necaz. În cărșmă însă ear' îl apucă mânia pe nevastă că ea de ce nu l'a dat bani când a cerut el, că ea e de vină la toată proasta întâmplare. Și eară-și puse gând rău. Beut acun din nou, se luă spre casă, scrișnind din dinți și amonitând din pumni asupra muerii. O și făc acun acasă. „Stai că acun îți dau eu ție! te omor!“ zise el înjurându-o în tot chipul. Femeia însă, până să-și caute el „unelte de lipsă“ a scăpat și l'a fugit din cale! Necazul în el se aprinse mai tare. De răsunat a trebuit să-și răbune. Diavolul nu i dădea pace. Da' pe cine? ferestrele sunt sparte. Pune dar' mâna pe o scândură, și haf să-l dea în cap unul biet de purcel ce zăcea în curte, ceea-ce văzând un vecin, a intrat la el și scăpat purcelul. S'a și oprit el până a stat și vecinul pe-acel, dar' apoi luând o seure, înferbântat și mai tare, s'a dus în grajd și a început a lovi în cal, să-l omoare, deoarece ce ei erau al nevastei! Un alt vecin a auzit loviturile și s'iberăturile lui, și grăbind la fața locului, a luat secura din mâinile lui, toamă când voia să dea cu tășul în capul calului, căci văzuse că cu mușea nu merge bine. Se adunase mulțime de cameni înaintea casei lui, ca la o altă comedie, căci el mereu voia să se bage la cal, dar' vecinul nu l' înat lasau, până-ce unul a căutat nevasta și venind, a scos calul și l'a dus, în vreme-ce pe fuciosul îl țineau ca în fiară. Ceva mai târziu, vecinul l'au dat apoi drumul. El s'a dus la poliție și a înștiințat să bată doba, că el are o casă de vînturi! Estă ce și face beutură. Din om în toată firea și cinstit de toți, te împinge la prostie, să-ți spargi ferestrele, să-ți omori vitele, să-ți alungi mueroa, să-ți vinzi și casa și din om cu căpătău, să te lași pe drumuri!

Că n'a rămas pe stradă, e a se mulțumi unui vecin bun de inimă, care, decăt să lase pe un străin să-l cumpere casa, mai bine l'a dat el 20 fl arună pe ea, cu condiția însă că, dacă mai târziu îl va părea rău de ce n'a făcut, să i-o primească earăși înapoi, ceea-ce s'a și împlinit a doua zi. El s'a amestec însă din nou, și ear' a luat arună pe ea dela un altul; și ear' a reținut-o când l'a trezit. Că ce se va alege la urma urmei, nu se știe, dar' sigur că bine nu.

Apotecar (farmacist). Se caută un companist, bărbat tinăr și activ, cu un mic capital, pentru farmacia (apoteca) din Galați (România); limba română să o poseadă necondiționat. Datoriti a se adresa la Administrația foii noastre.

În prăvălia lui Petru Buda și comp. din Șiria se primește un sodal ca conducător, pe lângă un salariu lunar de 25 fl (50 coroane), care în proporțiunea serviciului și-a istețimei se va pute eventual și urca până la 60 coroane.

Posta redacției.
 I. Zomborean, Vâlcani: „Onor. comitet al Asociațiunii“ N. Szeben.
 Timșoreanului: Ori ce ar scrie aceea știică, nu merită a reflecta.
 Fișez: Când îi vine rîndul
 I. Fodor, Bobohalma: Noi nu-ți putem ajuta. Dacă nu vrea superiorul, nu poți nicișiri recarga.
 Lazar Dereu, Cil: Când va fi loc.
 M. Ion Petre, S: Fă arătare la vicișpan, că în foaie zadarnic l'am scris.
 V. M. Năsăud Adresa lui este: Strada Șirbey Vodă 72, București.
 D. Lodroman, în Ocișoara. S'au primit.

Posta administrației.
 Abon. 2129: Nu te înțelegem ce voești să cumperi, astfel de lucruri numai în persoană le poți isprăvi.
 D-lui Paul Dunca în Csenger-Ujfalu: Am primit.
 D lui I. M în M: am primit pe semestrul I, ear pe al II. ai cerut sistarea?

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.
 Red respons. Ioan: Russu Șirleanu

2483 szám.

1900 tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A borosjenői kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Victoria” takarékpénztár és hitelintézet aradi cég végrehajthatónak, Jov Gyorgye és Szkrób Todor lugozói lakosok végrehajtást szenvedők elleni 150 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. trvszék a borosjenői kir. bíróság területén fekvő és a Lugozó községi 54. számú tjkvben A. I. 241/b. 298/b/2. 354/a/1. 434/b/2 hrzi számú ingatlan 369 korona; a lugozói 49. számú tjkvben A. I. 183/a. 237/a. 294/a és 358/b. hrzi számú ingatlan 415 koronában megállapított kikiáltási árban az 1900. évi július hó 13-ik napján délelőtti 10 órakor Lugozó községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni u. m.:

1.) Ha a kikiáltási áron felül ígérlet nem tétetik, az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

2.) Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 36 kor. 90 fillér és 41 kor. 50 fillért készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszt. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezésével kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. A vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsán az 1881. december 6-án 39425. I. M. sz. a. kelt rendeletében előírt módon a buttyini kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál befizetni.

A bíróság a bánatpénzt az utolsó részletbe fogja beszámítani. Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság telekkönyvi hatóságánál és Lugozó, Silingyia és Kavna községek előjáróságánál megtekinthetők.

Borosjenői kir. bíróság tkvi hatósága, 1900. április hó 12-én.

454 1—1

Bittó, kir. járásbíró.

1222 szám.

1900 tkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A borosjenői kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Victoria” tak. és hit. int. aradi cég, továbbá a nagybuttyini tak. és előlegezési egyesület buttyini cég javára, kiknek csatlakozása ezuttal kimondatik, Kosár Antonie kakarói lakos, végrehajtást szenvedő elleni 280 korona és 140 korona tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék és a buttyini kir. járásbiróság területén fekvő és a kakarói 5. sz. tjkvben A. I. (9—10), 173/2, 225/2, 268/2, 362/2 és 423/2 hrzi számú ingatlan 1282 koronában megállapított kikiáltási árban az 1900. évi július hó 11-ik napján délelőtti 10 órakor Kakaró községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni, úgy mint:

1.) Ha a kikiáltási áron felül ígérlet nem tétetik, az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

2.) Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 128 kor. 20 fl. készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyi miniszt. rend. 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881 évi 60 t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezésével kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3.) Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsán az 1881. december hó 6-án 39425 I. M. sz. a. kelt rendeletében előírt módon a buttyini kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani. Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság tkvi hatóságánál, Kocsuha, Kakaró és Diecs községek előjáróságánál megtekinthetők.

Borosjenői kir. bíróság tkvi hatósága, 1900. évi február hó 24-én.

454 1—1

Bittó, kir. járásbíró.

7788. szám.

tkvi 1899.

Árverési hirdetményi kivonat.

A borosjenői kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Victoria” tak. és hitelintézet aradi cég végrehajthatónak, Horga Vassilie és Rács Antonie sz.-csigeréli lakos végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán az aradi kir. törvényszék a borosjenői kir. bíróság területén fekvő és a sz.-csigeréli községi 548. sz. tjkvben A. I. 65—66/a és 1885/b. hrzi számú ingatlan 192 frt és a sz.-csigeréli 575. számú tjkvben A. I. 764/a, 1358/b, 1492/b és 1984/a hrzi számú ingatlan 376 frtban megállapított kikiáltási árban az 1900. évi július hó 10-ik napján délelőtti 10 órakor Sz. csigerél községhezánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladatni u. m.:

1. Ha a kikiáltási áron felül ígérlet nem tétetik, az elárverezendő ingatlan a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

2. Árverelni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 19 frt 20 kr. és 37 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszt. rend. 8-ik §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezésével kiállított elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsán az 1881. december hó 6-án 39425. I. M. sz. a. kelt rendeletében előírt módon a buttyini kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani. Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. bíróság tkvi hatóságánál és Sz.-csigerél, Sikula, Gyarmata község előjáróságánál megtekinthetők.

Kelt Borosjenőn, a kir. bíróság mint tkvi hatóságnál 1899. évi december hó 30-án.

454 1—1

Bittó, kir. járásbíró.

335 szám

tkvi 1900

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyszebeni kir. törvényszék 1900. évi 2102. számú végzése következtében Dr. Sinkay Traján vingai ügyvéd által képviselt „Albina” takarékpénztár javára Kopeczán György knézi lakos ellen 37 kor. s jár. erejéig 1900. évi május hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 626 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ló, tehének, nád és gazdasági eszközök nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a vingai kir. járásbiróság 1900. évi V. 248. számú végzése folytán 37 kor. tőkekövetelés ennek 1899. évi november hó 9. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 68 kor. 14 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Knézen alperesnél leendő eszközzésére 1900. évi június hó 26. napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vingán, 1900. évi június hó 12. napján.

Enyedy Zsigmond,

kir. bírósági végrehajtó.

455 1—1